

Platforma EL'S

Prijaté na kongrese EL'S v Bukurešti
17. a 18. októbra 2012

Preambula

001. Európska únia a jej členské štáty čelia sérii vážnych a bezprecedentných výziev. Na druhej strane sa zároveň stretávajú s novými dôležitými príležitosťami. Ak tieto výzvy zostanú nezodpovedané a príležitosti nevyužité, Európa riskuje stálu krízu, stagnáciu a úpadok. Ak však budeme čeliť výzve a dobre využijeme náš potenciál, môžeme krízu prekonať a viesť Európu k väčšej sile a prosperite.

002. Naša politická rodina je hnacou silou európskej integrácie. Európski kresťanskí demokrati založili v roku 1976 - ako prvú európsku stranu - Európsku ľudovú stranu. Stala sa stranou centra a stredo-pravou. Po skončení studenej vojny pred dvadsiatimi rokmi sme pomohli položiť základy pre Európu, ktorá je skutočne celistvá a slobodná. Deväťdesiate roky sa ukázali ako desaťročie poznamenané upevnením integrácie a prípravou rýchleho rozšírenia euroatlantických inštitúcií. Toto desaťročné obdobie bolo riadené pocitom optimizmu celosvetového šírenia liberálnej demokracie a sociálnej trhovej ekonomiky. EĽS bola v popredí tohto vývoja. Preto náš Aténsky program z roku 1992 o základných princípoch odráža tohto ducha, rovnako ako „Únia hodnôt“, berlínska deklarácia z roku 2001, reflektuje rozšírenú rodinu EĽS v predvečer vstupu demokratických krajín strednej a východnej Európy do Únie.

003. Na celom svete zostávajú výzvy boja proti chudobe, násiliu, nedodržiavaniu ľudskej dôstojnosti a ľudským právam. Okrem toho sa v priebehu desaťročia od roku 2000 objavili nové výzvy. Celosvetovo sa Západ nachádza v bezprecedentnom a prehlbujúcom sa globálnom konkurenčnom boji s rozvíjajúcimi sa hospodárskymi mocnosťami. Zatiaľ čo sa v niektorých častiach sveta šíria demokratické myšlienky, skrytý autoritarizmus a fundamentalistické, protizápadné myslenie sa v iných krajinách stáva ešte viac akútne. Táto situácia si vyžaduje ešte užšie transatlantické partnerstvo. Zmena klímy, zhoršovanie

životného prostredia, vyčerpávanie prírodných zdrojov, vlny migrácie, nestálosť globálneho trhu, zlyhávajúce štáty, terorizmus a nadnárodné zločinecké siete si vyžadujú lepšiu spoluprácu na globálnej úrovni.

004. Európska únia, ktorá reformovala svoje štruktúry v dlhom a zložitom procese, teraz čelí potrebe zásadného zlepšenia jej hospodárskeho a politického riadenia. Musí tiež znovu získať konkurencieschopnosť a udržateľný a inkluzívny rast, ako aj pokračovať v úsilí o zvýšenie dôvery svojich občanov v inštitúcie EÚ a európsky projekt. EÚ a jej členské štáty čelia mnohým demografickým výzvam a zároveň plánujú dosiahnuť obdobie znižovania dlhu bezprecedentného rozsahu. Medzi takéto výzvy patrí aj starnutie obyvateľstva, potreba efektívnejšieho a rýchlejšieho integrovania veľkého počtu prisťahovalcov do spoločnosti, často pomocou technických inovácií, a poskytovanie príležitostí mladým generáciám. Občianska spoločnosť a organizácie občianskej spoločnosti sa stanú dôležitejšie ako kedykoľvek predtým.

005. Všetky tieto výzvy, globálne aj európske, kolektívne aj individuálne, je možné úspešne riešiť iba na základe základných hodnôt. Tieto hodnoty zostali za posledné dve desaťročia rovnaké. EĽS počet svojich členských strán od roku 2000 takmer zdvojnásobila. Najmä zo strednej a východnej Európy sa stredoeurópske strany a stredopravice zapojili do EĽS, zvyšovali politický záber našej rodiny a obohatili ju o nové nápady, ktoré vychádzajú z ich historických skúseností. Keďže prispeli k oslobodeniu svojich krajín od komunizmu, plne si uvedomujú, viac než iní, že slobodu a ľudské práva nemožno považovať za samozrejmosť a musia byť chránené každý deň. Spoločne v politickej rodine, ktorá je teraz širšia ako kedykoľvek predtým, znovu potvrdzujeme náš záväzok k spoločným základným hodnotám EĽS.

006. Tieto hodnoty sú: dôstojnosť ľudského života v každej fáze jeho existencie, sloboda a zodpovednosť, rovnosť a spravodlivosť, pravda, solidarita a subsidiarita. Kresťanský obraz človeka je ich východiskom. Dosiahnutie spoločného dobra je ich konečným cieľom. Na ich implementáciu je nevyhnutná silná občianska spoločnosť. Vo svojej snahe sa riadime používaním rozumu a historických skúseností. Naša politická a spoločenská voľba je

inšpirovaná neustálou potrebou zmeny a správneho používania nástrojov na dosiahnutie tejto zmeny, ako aj rešpektom k histórii a spôsobu, akým sa naše hodnoty uznávajú a rozvíjajú sa ich interpretácie.

007. Sme presvedčení, že bez silnejšej Európskej únie v tomto momente nemožno dosiahnuť spoločné dobro a naše základné hodnoty nemožno realizovať. Pre túto Úniu sú liberálne demokracie a sociálne trhové hospodárstvo definujúcimi charakteristikami. Silnejšia Európska únia si vyžaduje väčšiu spoluprácu a v niektorých otázkach zachovanie a rozšírenie používania komunitnej metódy pri rozhodovaní o EÚ. Podpora našich občanov pre európsky projekt bude kľúčová pre jeho budúci úspech. Vzhľadom na to, že mladšie generácie často považujú mier, prosperitu a bezpečnosť za samozrejmosť, potrebujeme účinnejšie vysvetliť, že mier a prosperita, ktoré v súčasnosti požívame od konca druhej svetovej vojny, sú výsledkom múdrych a odvážnych politik, ktoré Európsku úniu priviedli k existencii a udržali ju počas celého jej ďalšieho rozvoja. Rovnako musíme vysvetliť, že hospodárske výhody vyplývajúce z európskej integrácie výrazne prevažujú nad nákladmi.

008. V ich kombinácii tvoria tieto kľúčové hodnoty a nástroje súvislý celok, ktorý nás odlišuje od všetkých našich politických konkurentov. Socializmus a radikálny environmentalizmus neposkytujú rovnakú prioritu slobode, osobnej zodpovednosti a subsidiarite. Libertárstvo zanedbáva solidaritu a vnútorné hodnoty. Populizmus a radikálny environmentalizmus sú v rozpore s pokrokom, demokraciou a sociálnou trhovou ekonomikou. Populizmus, nacionalizmus a euroskeptizmus sú nezlučiteľné so silnou a efektívnou Európskou úniou schopnou riešiť výzvy budúcnosti.

009. Európska únia čelila vážnej hospodárskej kríze, ktorá má korene v desiatkach rokov nadmerného čerpania prostriedkov, nedostatočnej konkurencieschopnosti niektorých členských štátov, chybných postupoch a nedostatku regulácie na finančných trhoch a v nedostatočných mechanizmoch na riešenie základných problémov v členských štátoch a na európskej úrovni. Aby sme sa vrátili k trvalo udržateľnému hospodárskemu rastu a zabezpečili prosperujúcu budúcnosť v celej Únii, budeme musieť pomôcť väčšiemu množstvu ľudí nájsť prácu a pracovať dlhšie. Toto je možné len na základe hodnôt, ktoré naša politická

rodina zachováva. Budeme musieť ďalej rozvíjať hospodársku a menovú úniu, posilňovať správu ekonomických záležitostí a rozvíjať lepšie a účinnejšie koordinačné nástroje vo fiškálnych a cezhraničných sociálnych politikách. A budeme musieť neustále pracovať na zvyšovaní našej konkurencieschopnosti na globalizovaných trhoch, ako aj na oslobodení nevyužitých potenciálov rastu a protekcionistických a rozdrobených trhov od nadmernej regulácie a byrokracie. Vieme, že to všetko nebude jednoduché, ale ak tieto problémy nebude riešiť naša politická rodina, nespraví to nikto iný.

010. Pred dvadsiatimi rokmi bola Európa triumfálna. Medzitým sa nahromadili nové riziká, ale dosiahol sa obrovský pokrok, aby sa Európa stala stabilnejšou a prosperujúcou. Naša politická rodina v tomto procese hrala a bude aj naďalej hrať vedúcu úlohu. Boli sme a aj budeme schopní tak urobiť tým, že budeme dodržiavať naše základné hodnoty, pričom budeme prispôsobovať naše stratégie súčasným a budúcim výzvam. Našou úlohou je posilniť zmysel pre účel a smerovanie Európy a opätovne potvrdiť tieto hodnoty, aplikovať ich na výzvy a príležitosti, ktorým čelíme a rozvíjať z týchto hodnôt politické stratégie, ktoré pomôžu Európskej únii včas prekonať tento kritický moment. Spoločne budeme môcť stavať Európu, ktorá je stabilná, slobodná a prosperujúca, bezpečná pre naše deti a dobrá pre svet.

Časť I: Hodnoty

Koncepcia ľudskej bytosti

101. My, členské strany EĽS, potvrdzujeme neodcudziteľnú dôstojnosť každej ľudskej bytosti od začiatku a v každej fáze jej existencie. Považujeme človeka za subjekt, nie za predmet histórie. Uznávaním židovsko-kresťanských hodnôt a helénsko-rímskeho dedičstva ako našich základov považujeme každého muža a každú ženu za jedinečnú ľudskú bytosť, ktorá je ako osoba nenahraditeľná, úplne nezmeniteľná, voľná od prírody a otvorená transcencii. Konkrétne tvrdíme, že všetci muži a všetky ženy majú rovnakú prirodzenú dôstojnosť a dôležitosť, a preto sú svojou povahou rovnakí. Majú rovnaké práva a povinnosti.

102. Silne oceňujeme správnu rovnováhu medzi tradíciou a modernitou, v skutočnosti sa navzájom dopĺňajú. Na jednej strane rešpektujeme definujúce inštitúcie a hodnoty európskych dejín a stabilitu a súdržnosť jej spoločnosti. Na druhej strane sa riadime dvoma základnými pojmami, ktoré sú základom modernity: Pokrok, myšlienka, že môžeme a musíme pracovať na lepšom zajtrajšku prostredníctvom neustálej zmeny a európskeho osvietenstva v jeho apeli používať zdravý úsudok, aby sme sa oslobodili od všetkých samoindukovaných závislostí.

103. Pretože ľudia sú slobodní, zodpovední a vzájomne závislí, zúčastňujú sa výstavby a zlepšovania spoločnosti.

104. Sloboda je vlastná charakteru človeka. To znamená, že každý človek má právo a povinnosť byť plne zodpovedný za svoje činy a zdieľať zodpovednosť voči svojim susedom a Zemi za celistosť stvoreného sveta.

105. Pokrok je výsledkom viacerých pokusov dosiahnuť spoločné dobro prostredníctvom rôznych ciest, skúšok, chýb a dialógu. Pravda nie je automaticky prístupná človeku a človek je prirodzene omylný. V dôsledku toho berieme na vedomie, že nie je možné, aby si niekto mohol predstaviť, nehovoriac o konštrukcii, dokonalú spoločnosť oslobodenú od všetkých bolestí a konfliktov. Odmietame akúkoľvek formu totalitarizmu založenú na takejto snahe. Každá ľudská bytosť je schopná držať, sledovať a revidovať vlastnú koncepciu dobra. Demokratické zriadenie zaobchádza s rovnakým rešpektom a stará sa o ľudí s rôznymi koncepciami dobra za predpokladu, že sú vyjadrené v súlade s hodnotami tolerancie a sú demokratické.

106. Myšlienka a politická činnosť EĽS sú založené na základných, vzájomne závislých, rovnako dôležitých a všeobecne uplatniteľných hodnotách: slobode a zodpovednosti, základnej rovnosti, spravodlivosti, pravde a solidarite, ako aj subsidiarite. Tieto hodnoty považujeme za univerzálne, nie výlučne západné, hoci sa historicky objavili na Západe a rozvíjali sa v dialógu s inými kultúrami. To sa týka najmä rovnosti medzi ženami a mužmi,

oddelenia štátnych orgánov od náboženských inštitúcií, oddelenia moci, demokracie a právneho štátu.

Sloboda a zodpovednosť

107. Už viac ako dve desaťročia žijeme v Európe zjednotenejšej a voľnejšej ako kedykoľvek predtým. Je to čiastočne spôsobené procesom európskej integrácie, ktorý bol úspešný nad rámec všetkých očakávaní. Ale to je tiež dôsledkom oslobodenia strednej a východnej Európy od totalitného komunizmu a častí južnej Európy od autoritárskej nadvlády. Skúsenosť, ako sa zbaviť totalitarizmu a diktatúry a popierania základných individuálnych a politických práv, ako bojovať za slobodu, obetovať osobné blaho a niekedy aj riskovať život, obohatila celú Európu. V našej politickej rodine upevnila nezvratný záväzok voči ľudskej slobode a vytrvalé odmietanie totalitnej a autoritárskej nadvlády. Dokonca aj po 20 rokoch by úsilie týchto strán pôsobiacich v bývalých komunistických krajinách na realizáciu a udržiavanie demokratických hodnôt nemohlo (a nemalo) poľaviť kvôli zakoreneným a pretrvávajúcim autokratickým tradíciám alebo kvôli predpokladanému prechodu na európske štandardy nástupcami bývalých komunistických strán.

108. Veríme, že skutočná sloboda znamená autonómiu a zodpovednosť, nie nezodpovednú nezávislosť. Skutočná spravodlivosť a solidarita nemôže existovať, pokiaľ nie je sloboda prijatá každým ako základný predpoklad.

109. Podľa tejto koncepcie je každý zodpovedný vo vzťahu k celistvosti stvoreného sveta. Osoby, skupiny, komunity, ľudstvo, národy a štáty sú preto zodpovedné za svoje konanie každému živému a budúcemu človeku, ktoré sú jedinečnými časťami stvoreného sveta.

110. Z tohto dôvodu sa ELS snaží umožniť každému, aby si v každodennom živote užíval neodcudziteľné práva, ktoré boli uznané za patriace všetkým. Zahŕňa to právo na rozvoj a používanie vlastných nadaní (daností), talentov a schopností v plnej miere a na druhej strane povinnosť ponúknuť tieto služby spoločenstvu a vždy sa usilovať o uplatňovanie hodnôt spravodlivosti a solidarity vo vzťahoch s ostatnými.

111. Orgány odvodzujú svoju legitimitu od požiadavky vytvoriť vhodné podmienky pre osobný rozvoj každého, a to individuálne, ako aj v kontexte spoločenstiev. Každý orgán, či už verejný alebo súkromný a na akejkoľvek úrovni, na ktorej pôsobí, musí chrániť všeobecný záujem a spoločné dobro ľudstva s osobitnou pozornosťou venovanou najchudobnejším a najzraniteľnejším za každých okolností.

112. Spoločné dobro sa nesmie zamieňať so súhrnom jednotlivých záujmov. Tieto záujmy však musia byť vždy kompatibilné s náležitým rešpektovaním práv každej osoby: individuálnej, občianskej a politickej, ekonomickej a sociálnej, náboženskej, kultúrnej a kolektívnej.

113. Práva národov na sebaurčenie a slobodné uplatňovanie ich legitímnych práv sa nemožno dovolávať spôsobom, ktorým (alebo následkom ktorého) by sa niekomu inému odoprelo uplatňovanie a využívanie základných práv alebo by ľudí privádzalo k násiliu.

114. Toto rešpektovanie slobody a rovnosti druhých by malo byť podľa názoru EĽS uznané aj v spôsobe, akým sa zaoberáme, diskutujeme a komunikujeme navzájom, najmä vo verejných diskusiách, bez ohľadu na názor a presvedčenie iných, a v spôsobe, akým budeme poukazovať na iné skupiny, ich presvedčenie, menšiny a inštitúcie.

115. Domnievame sa, že je potrebné rešpektovať právo na výhradu svedomia.

Dôstojnosť a základná rovnosť

116. Všetky ľudské bytosti majú rovnaké práva, pretože majú rovnakú dôstojnosť založenú na ľudskej prirodzenosti. Vo vzťahoch s inými osobami je teda sloboda každého človeka obmedzená rešpektom k slobode a dôstojnosti druhých, ktoré vyplývajú z uznania tejto základnej rovnosti. Napriek rozdielom z hľadiska nadaní (daností), talentov a schopností musí byť každá osoba schopná dosiahnuť osobný rozvoj v slobode a rovnosti bez ohľadu na svoj

pôvod, pohlavie, vek, rasu, sexuálnu orientáciu, štátnu príslušnosť, náboženstvo, presvedčenie, spoločenské postavenie alebo zdravotný stav.

Spravodlivosť

117. Z pojmu spravodlivosti vyplýva, že nevyhnutné podmienky pre jednotlivcov a ich komunity v závislosti od ich povahy a cieľov na uplatňovanie ich slobody musia byť vždy zaručené. Je charakteristické, že spravodlivosť pripisuje každému jednotlivcovi povinnosti a aktívne sa usiluje o väčšiu rovnosť príležitostí a život v spoločnosti založený na vzájomnom rešpekte. Je zodpovednosťou štátu, sociálnych partnerov a občianskej spoločnosti prostredníctvom legislatívy, partnerstva a účasti na všetkých úrovniach - súkromnej, národnej a medzinárodnej - zabezpečiť sociálnu spravodlivosť.

118. Jedným z rozmerov spravodlivosti je rešpektovanie práva a jeho nestranné uplatňovanie. Občania si musia byť pred zákonom rovní. Zákony sa neustále vyvíjajú v súlade s dynamikou civilizácie a technického pokroku, ale musia vždy rešpektovať ľudskú dôstojnosť a ľudské práva a musia byť slobodne akceptované ľuďmi a ich komunitami.

119. Zákony sa musia vyvíjať na základe všeobecného dodržiavania základných a nepopierateľných práv človeka, ako sú definované vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv z roku 1948, v Európskom dohovore o ľudských právach a základných slobodách z roku 1950 a v Charte základných práv Európskej únie ako to bolo potvrdené v Lisabonskej zmluve z roku 2009.

120. Spravodlivosť nemôže byť svojvoľná alebo zamenená s diktatúrou väčšiny. Vyžaduje rešpekt voči menšine, ktorej žiadna väčšina nemôže poprieť slobodné uplatňovanie svojich práv, a vyžaduje si odmietnutie opatrení a politik, ktoré nie sú zlučiteľné so základnými ľudskými právami.

Solidarita

121. Spravodlivosť a solidarita sú navzájom nerozlučne spojené. Keďže všetko, čo sa stane s jednou osobou, má vplyv na ostatných, solidarita znamená uvedomenie si vzájomnej závislosti a vzájomného vzťahu ľudí. To tiež znamená praktické kroky, zdieľanie, účinnú pomoc a práva a povinnosti vo vzťahu k jednotlivcom a ich komunitám.

122. Solidarita je spoločná zodpovednosť: silní ľudia by mali pomôcť ľuďom v núdzi, ktorí sa musia snažiť sami vylepšiť svoju situáciu podľa svojich schopností.

123. Pri potvrdení jednoty ľudstva v priestore a čase vidíme solidaritu nielen horizontálne medzi ľuďmi všetkých generácií a všetkými miestami, ale aj vertikálne, s odkazom na legitímne záujmy budúcich generácií a vrátane rešpektovania stvoreného sveta.

124. Solidarita začína doma, v rodine a je nevyhnutná pre spoločné dobro spoločenských, národov a EÚ ako celku. Zásada subsidiarity vyžaduje, aby solidarita bola vždy vyvážená s konceptmi individuálnej zodpovednosti a sebarealizácie. Vo svete globalizácie je solidarita a odmietanie chamtivosti vyjadrením uznania globálneho spoločného dobra. Vzájomná závislosť a spoločný politický osud členských štátov EÚ si vyžadujú európsku solidaritu. Inštitucionálna solidarita medzi európskymi členskými štátmi by však mala vyžadovať, aby členské štáty prevzali svoju právnu zodpovednosť.

Rešpektovanie integrity Zeme a vytvoreného sveta

125. Bojujeme proti neoprávnenému a nespravodlivému vykorisťovaniu krajiny bez rešpektovania obmedzeného sebaregeneračného potenciálu prírody. Naša koncepcia človeka vyžaduje zodpovedné riadenie krajiny s cieľom uspokojiť spravodlivé potreby všetkých a zlepšiť životné podmienky a kvalitu života každého, a zároveň zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj na ochranu legitímnych záujmov budúcich generácií. Znamená to, že sa zdržujeme týchto politík a postupov, ktorých budúce dôsledky nemôžeme prehliadať, podľa zásady obozretnosti. Podporujeme nové technológie, výskum a inovácie, pretože sú kľúčové pre trvalo udržateľný rozvoj. EÚ musí v tejto oblasti zohrávať vedúcu úlohu.

126. Pri riešení problému zmeny klímy by sme preto mali plne uplatňovať našu osobnú, národnú a európsku zodpovednosť a mali by sme pracovať na všetkých úrovniach, aby sme zmiernili toto zhoršovanie a prispôbili sa jeho dôsledkom.

127. Vysoké environmentálne a sociálne štandardy sú predpokladom dobrých životných podmienok. Veríme v zdravý úsudok samotných ľudí. Zákony by mali vytvoriť vhodný rámec pre informované a odôvodnené rozhodnutie.

Subsidiarita a rozmanitosť

128. Domnievame sa, že demokracia je životne dôležitou podmienkou života ľudí ako občanov a prosperujúcich spoločností. Demokracia je vždy založená na zásadách právneho štátu, rozdelení moci a slobodných voľbách. Účasť občanov na verejnom živote a rozhodovaní, ktoré sa týkajú každého, predstavuje základný prvok demokracie. Za nevyhnutný prostriedok na dosiahnutie skutočnej demokracie považujeme účasť občanov na všetkých úrovniach.

129. Zásada subsidiarity znamená, že právomoc musí byť vykonávaná na takej úrovni, v ktorej je najúčinnnejšia a najbližšia k občanovi, za predpokladu, že môže byť účinne vykonávaná na tejto úrovni. Politiky, opatrenia a regulačné rámce, ktoré sú na európskej úrovni najefektívnejšie, by sa mali presunúť do Európskej únie, zatiaľ čo úlohy, ktoré možno vykonať primeraným spôsobom na nižšej úrovni, sa nesmú presunúť na vyššiu úroveň. Všetky úrovne riadenia v EÚ musia spolupracovať s transparentnosťou pri plnení týchto úloh.

130. Obmedzenia stanovené princípom subsidiarity prispievajú aj k osobitnému rozdeleniu právomocí tým, že bránia ich koncentrácii. Predpokladáme silný systém zdola nahor, ktorý sa bude vzťahovať od oprávnených jednotlivcov a rodín a ich organizácií, miestnych komunít, miest, regiónov a členských štátov až po úroveň Európskej únie.

131. Ak vlády porušujú základné ľudské práva, medzinárodné spoločenstvo štátov je zodpovedné za prijatie ochranných opatrení na základe zmlúv, dohovorov, dohôd a iných textov a dokonca aj kodifikáciou povinnosti zasiahnuť postupným použitím stále prísnejších, ale primeraných prostriedkov zastaviť porušovanie, podliehajúce prísnej medzinárodnej, demokratickej kontrole.

132. Podstatou suverenity štátov je umožniť im zabezpečiť spoločné blaho, blaho a rozvoj ich obyvateľov a obhajovať a obnoviť medzinárodný súdny poriadok rešpektujúci ľudskú dôstojnosť. To tiež znamená, že štáty musia zdieľať svoju zvrchovanosť v nadnárodných a medzinárodných organizáciách vždy, keď nemôžu podniknúť individuálne účinné kroky; mali by skombinovať svoje schopnosti v medzinárodných a globálnych partnerstvách a dohovoroch.

Naša vízia spoločnosti

133. Naše hodnoty by mali riadiť politický poriadok, ako aj hospodársku, sociálnu a kultúrnu sféru.

134. Hospodársky rozvoj, založený na príspevkoch každého človeka, nemôže podporiť blahobyt a mier, pokiaľ sa jeho plody nebudú zdieľať s cieľom zlepšiť životné podmienky každej osoby a jej osobný rozvoj. Práve z tohto dôvodu podporujeme sociálne trhové hospodárstvo a musíme podporovať a rozvíjať udržateľné systémy solidarity a zodpovednosti.

135. Je potrebné ostať ostražitý vzhľadom na nebezpečenstvo, že zneužívanie hospodárskej sily vedie k inhibícii slobody, nerovnosti alebo nespravodlivosti. Preto je dôležité chrániť hospodársku súťaž medzi trhovými silami a podporovať solidaritu a sociálnu spravodlivosť.

136. Subsidiarita sa vyjadruje nielen vertikálne v politickom systéme, ale aj horizontálne v spoločnosti, čo je založené na predpoklade, že spoločnosť môže byť postavená na slobode. Verejné orgány musia preto rešpektovať ľudské práva a základné slobody, uznať a podporovať relatívnu autonómiu sociálnych skupín a nezaobstarávať miesto súkromnej

iniciatívy, ak táto nie je slabá alebo neexistuje. V tomto duchu podporuje Európska ľudová strana živú občiansku spoločnosť prostredníctvom činností mimovládnych organizácií a vytvárania združení. Takisto veríme, že EÚ by mala podporovať priame vzťahy so združeniami výrobcov, spotrebiteľov, odborových zväzov, hospodárskych komôr a iných sociálno-ekonomických a spoločenských aktérov.

Sociálne trhové hospodárstvo

137. Sociálne trhové hospodárstvo sa ako koncept vyvinul v najtemnejšej hodine Európy, v tridsiatych a štyridsiatych rokoch minulého storočia ako protilátka proti kríze, totalitarizmu a vojne. Ďalej staval na koncepciách a politikách, ktoré v devätnástom storočí a prvých desaťročiach potom rozvinuli spoločenské organizácie a cirkvi. Sociálne trhové hospodárstvo je predovšetkým hlboko politický koncept na ochranu ľudskej slobody prostredníctvom zachovania a rozvoja trhu. V prvých desaťročiach povojnovej Európy našlo svoj najjasnejší prejav v politike kresťanských demokratov a predstavuje základný princíp našej politickej rodiny. Predstavuje hospodársky a sociálny poriadok zakotvený v zmluvách, ktorý zosúlaďuje osobnú slobodu, práva súkromného vlastníctva a slobodnú a trhovú súťaž so sociálnymi právami, verejným záujmom a trvalo udržateľným rozvojom. Naša politická rodina musí znovu zdôrazňovať etiku práce a podnikania, ktorá umožňuje každému žiť si vlastný život. EĽS podporuje silný sociálny dialóg a uznáva dôležitú úlohu sociálnych partnerov.

138. Najslabší členovia našej spoločnosti si zaslúžia solidaritu, keďže sa sami o seba nedokážu postarať. Táto politika by však nikdy nemala byť v rozpore so základnou zásadou osobnej zodpovednosti v konkurenčnom trhovom prostredí. Po skúsenostiach s vážnou celosvetovou finančnou a hospodárskou krízou musí byť naša najvyššia priorita podpora a posilnenie princípov sociálneho trhového hospodárstva na európskej a globálnej úrovni v stále viac prepojenej globálnej ekonomike. Trhy musia fungovať čo najľahšie a je potrebné odstrániť nekalé praktiky a ochranné opatrenia proti slobodnej hospodárskej súťaži a voľnému obchodu.

139. Sociálne trhové hospodárstvo na európskej a globálnej úrovni musí vychádzať zo zásady environmentálnej udržateľnosti. To znamená, že stále viac sa venuje pozornosť obnoviteľným zdrojom energie, postupnému ukončeniu neudržateľnej výroby energie, energetickej účinnosti, zachovaniu biodiverzity, zachovaniu a obnove prírodných zdrojov (voda, vzduch a pôda). Znamená to tiež, že hospodársky rast by mal podporovať tie faktory, ktoré zvyšujú kvalitu života občanov.

Náboženstvo a politika

140. My, členovia EĽS, opätovne potvrdzujeme vzťah, ktorý existuje medzi kresťanskými hodnotami založenými na evanjeliovom a kresťanskom kultúrnom dedičstve a demokratických ideách slobody, základnej rovnosti medzi všetkými ľuďmi, sociálnej spravodlivosti a solidarity. Zároveň zdôrazňujeme oddelenie cirkvi od štátu a potrebu rozlišovať medzi úlohami cirkvi a štátu v spoločnosti, ako aj medzi náboženstvom a politikou. Evanjelium nie je politickou platformou. Toto rozlíšenie by však nikdy nemalo odôvodňovať vylúčenie cirkví z verejnej sféry alebo viesť k znehodnoteniu potreby neustáleho dialógu a interakcie medzi politickou a náboženskou sférou. Tento dialóg by sa mal posilniť. EĽS víta článok 17 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a považuje ju za kľúčový nástroj, napríklad pri riešení otázky prenasledovania kresťanov a iných náboženských skupín vo svete. Sloboda náboženského vyznania, vrátane práva na obrátenie alebo nevyznávanie náboženstva, je na rovnakej úrovni ako ostatné základné ľudské práva.

141. Aby sme uznali grécko-rímske a židovsko-kresťanské korene našej civilizácie a osvietenstva ako zdroje inšpirácie, chceme sa postaviť ako strana podstatných hodnôt bez konfesiónálnych väzieb. Toto platí tak pre tých z nás, ktorí veria v Boha ako zdroj pravdy, spravodlivosti, dobra a krásy a ktorí veria, že ľudstvo je povolanie prispievať k Božiemu dielu stvorenia a slobody, ako aj pre tých, ktorí túto vieru nezdieľajú, ale rešpektujú rovnaké univerzálne hodnoty, ktoré vyplývajú z iných zdrojov.

142. Ak Európska ľudová strana odmietne, zabudne, či zanedbá svoje hodnoty alebo od nich ustúpi, nebude ničím iným ako nástrojom moci, bez duše alebo budúcnosti, a zároveň stratí

univerzálnu a pôvodnú povahu svojho posolstva, ktoré je založené na globálnom zhodnotení neredukovateľnej zložitosti každej ľudskej bytosti a života v spoločnosti.

Časť II: Nové výzvy pre naše spoločnosti

201. Dokončenie Európskeho projektu, ktorého členovia EĽS boli priekopníkmi a hnacou silou, je ešte stále len pred nami. Povojnová Európa bola rekonštruovaná, vojna sa stala vzdialenou hrozbou, smerovanie do totality bolo zvrátené; kontinent bol takmer zjednotený a stal sa pokojnejším a prosperujúcejším než kedykoľvek predtým. To však nie je dôvod na uspokojenie.

202. 21. storočie ponúka nielen dramatické nové príležitosti, ale aj výzvy a hrozby. Globalizácia si vyžaduje mnohostrannú odpoveď, ale musí to byť silná a súdržná európska odpoveď. Obrovské posuny v ekonomike a geopolitike si vyžadujú nové spoločné úsilie o inovácie a kompetencie založené na hodnotách a dlhodobých víziách a stratégiách. Demografický vývoj, zmena klímy, ohrozenie potravinovej bezpečnosti, znižovanie biodiverzity a nové nedostatky spôsobujú, že ďalekosiahle zmeny sú nevyhnutné.

203. Veríme, že celosvetový vývoj v posledných desaťročiach opätovne potvrdil základné princípy európskeho sociálneho modelu, ako aj potrebu ďalšieho rozvoja, aby sa zachovala konkurencieschopnosť.

Globálne výzvy

204. Po prekonaní totalitarizmu a vytváraní podmienok pre zmierenie a predchádzanie vojne v Európe sme teraz konfrontovaní s dramatickým posunom v celosvetových mocenských vzťahoch a vznikom novej globálnej krajiny. To je spojené s ďalekosiahlymi demografickými a hospodárskymi zmenami. Okrem toho kultúrne a finančné obmedzenia obmedzujú pripravenosť Európy prevziať silnejšie geo-politické zodpovednosti. Koniec studenej vojny a úspešný boj proti chudobe a nedostatočnému rozvoju v mnohých krajinách vytvárajú nové možnosti pre mierovú medzinárodnú spoluprácu a posilnenie globálneho riadenia. Na druhej strane však narastajú hrozby vyplývajúce z regionálnej neistoty, zlyhávajúcich štátov, hľadania prírodných zdrojov, nevyriešených územných sporov, terorizmu a nových a starých zbraní hromadného ničenia v rukách štátnych a neštátnych aktérov. V tejto novej politickej

scéne si musí Európa uvedomiť, že môže ľahko stratiť svoj doteraz stále významný vplyv na svetové záležitosti aj vzhľadom na presun pozornosti svojho najdôležitejšieho spojenca, Spojených štátov, do iných častí sveta. Tieto príležitosti a hrozby v oblasti medzinárodných a zahraničných politik si od Únie vyžadujú jasnú, oddanú, silnú a kreatívnu odpoveď. Poskytujú nové zdôvodnenie pre pokračovanie a zintenzívnenie samotnej európskej integrácie.

205. Globalizácia a informačná spoločnosť zvyšujú riziká závislosti a nákazy medzi krajinami a medzi hospodárskymi regiónmi, a preto môžu viesť k negatívnemu hospodárskemu vývoju v oveľa kratšom čase ako v minulosti. Globalizácia a vzrastajúca vzájomná závislosť tiež vytvorili bezprostredné hrozby a veľké príležitosti pre európske hospodárstvo. Rastúca kúpna sila v mnohých častiach sveta a rozširujúci sa svetový obchod priniesli nové šance na vývoz tovaru a služieb v Európe, zatiaľ čo celosvetová deľba práce znížila náklady mnohých základných výrobkov pre európskych spotrebiteľov. Vytvorili sa milióny nových pracovných miest. Na druhej strane, rovnaké nové rozdelenie práce spôsobilo na našom kontinente vážne straty pracovných miest. Navyše celosvetová konkurencieschopnosť Európy je predmetom nevídaného rozsahu, najmä pokiaľ ide o našu demografickú štruktúru, vzdelanie, modely výskumu a vývoja a nedostatok geografickej mobility. Navyše bolo bolestne jasné, že naše súčasné modely nadmerných verejných a súkromných výdavkov založených na úveroch a pôžičkách sú neudržateľné nielen z hľadiska budúcich generácií, ale aj v krátkodobom horizonte. Vytvorenie eura určite posilnilo hospodárstva zúčastnených štátov a je preto nezvratné, alebo sa dá odvrátiť len za cenu dramatických a nekontrolovateľných dôsledkov. Hlavnou otázkou pre občanov a politiku je, či sme pripravení a ochotní čeliť úplným hospodárskym, finančným a inštitucionálnym dôsledkom existencie jednej meny. My ako EÚ sme preto čelili trojnásobnej výzve intenzívnej a rozsiahlej reformy a modernizácie našich hospodárstiev pri prispôbovaní sa globalizovanej konkurencii na jednej strane a opakované bilancovanie našich verejných a súkromných príjmov spolu s našimi výdavkami bez toho, aby na druhej strane spôsobili hospodársky pokles a masovú nezamestnanosť, a zavádzanie inštitucionálnych reforiem, ktoré sú nevyhnutné na zachovanie spoločnej meny.

Záchrana európskeho projektu v súvislosti s týmito výzvami si vyžiada víziu a odbornosť.

206. Priemyselná revolúcia, rast obyvateľstva, technologické možnosti a predovšetkým obrovské zvýšenie výroby a spotreby sú konfrontované s limitmi toho, čo môže Zem reprodukovať a absorbovať, a v mnohých prípadoch ich prekročila. Obnovenie tejto rovnováhy nie je nič iné ako záležitosť prežitia ľudstva a ústrednou výzvou tejto a budúcich generácií. Navyše naše hospodárstva už cítia obmedzenia nadchádzajúcich nedostatkov, najmä v oblasti energetiky. Drastické zmeny v našich výrobných a spotrebných modeloch sú nevyhnutné a globálne otepľovanie ich urýchli.

Na druhej strane, existujúce technológie a vývoj nových technológií môžu nielen vytvárať alternatívy k neudržateľným trendom v našich hospodárstvach a životnom štýle, ale tiež poskytovať sľubné nové perspektívy zmeny, inovácie, zamestnanosti a rastu. Ekologizácia našich hospodárstiev poskytuje šance - na národnej, regionálnej a globálnej úrovni - pre nové podnikanie a pre odvážne riešenia nedostatkov. Môže to byť nový zdroj príjmov pre moderné a doteraz menej rozvinuté spoločnosti. Táto tretia celosvetová výzva je zároveň nevyhnutným novým zázemím pre európsku spoluprácu: environmentálne výzvy vyžadujú riešenia, ktoré presahujú národné hranice. Väčšina z nich požaduje globálny prístup, v rámci ktorého nebude presadzovanie vízií a záujmov Európy účinné bez silných, zjednotených a prezieravých politík a postupov.

Spoločnosť a kultúra

207. Európa bola vždy miestom kultúry, racionálnosti, pokroku, vedomostí a humanizmu.

My ako EÚS veríme, že v kontexte globalizácie existuje spoločná európska kultúra. Preto sme za posilnenie štruktúry spoločnosti, v ktorej je priestor pre rodiny, miestne komunity, občianske združenia, regióny a národy. Prikladáme veľkú hodnotu osobnej zodpovednosti občanov, rovnováhe medzi komerčnými a neziskovými iniciatívami vrátane kultúrnych aktivít a medzi plateným a dobrovoľným zapojením. Verejná politika by to mala podporovať.

208. Podpora silného zmyslu pre európsku identitu, ako nevyhnutnú podmienku pre dynamickú Úniu, musí byť založená na spoločenskej, kultúrnej a duchovnej rozmanitosti nášho kontinentu. Táto rôznorodosť zahŕňa príspevok nie len od judaizmu a kresťanstva, ale aj od iných náboženstiev, ako je napríklad islam.

209. Potrebujeme zároveň ochranu a podporu oficiálnych miestnych a regionálnych jazykov a právo na vzdelanie v materinskom jazyku na príslušnom počte škôl na jednej strane a na druhej strane viacjazyčné vzdelávanie občanov Európy, aby medzi sebou navzájom ľahko komunikovali.

210. Vidíme silnú potrebu ochrany a podpory hodnôt oddelených od čisto obchodných záujmov a rozvoja súčasných kultúrnych prejavov v oblasti médií, vrátane nových médií, architektúry a priestorového plánovania, umenia, literatúry a zachovania nášho kultúrneho dedičstva a jeho obohatenia prostredníctvom podpory kultúrnej výmeny a mobility.

Rodina a demografia

211. Ako je uvedené v článku 16 Všeobecnej deklarácie ľudských práv, rodina je prirodzenou a základnou skupinovou jednotkou spoločnosti a má nárok na ochranu zo strany spoločnosti a štátu. Rodina je nenahraditeľná ako základná inštitúcia, v ktorej sa pestuje láska, láskavosť, súcit a ľudská solidarita, čím sa spájajú rozličné generácie. Je to miesto, kde rodičia a deti preberajú zodpovednosť jeden za druhého, a sú voči sebe navzájom solidárni. Silné rodiny sú tiež predpokladom lepšieho demografického vývoja.

212. Uvedomujeme si potrebu nových rovnováh v našej spoločnosti medzi platenou a profesionálnou prácou na jednej strane a starostlivosťou o rodinu na druhej strane s cieľom posilniť solidaritu medzi generáciami. Zároveň demografické výzvy vyžadujú dlhšiu účasť v pracovnom procese a väčší priestor pre starostlivosť a vzdelávanie detí, a to aj vo forme poskytovania zariadení dennej starostlivosti a iných sociálnych služieb a vo forme usporiadania organizácie práce, čo zohľadňuje zosúladenie súkromného a pracovného života. Zdôrazňujeme potrebu uznať prácu rodičov ako pedagógov v rámci sociálnych politík. Domnievame sa, že fiškálne politiky by mali podporovať rodiny a solidaritu medzi generáciami.

213. ELS odmieta považovať interrupciu za metódu plánovania rodiny. Podporujeme podporné programy a iniciatívy, ktoré pomôžu rodičom a rodinám prijať každé dieťa, najmä ak sa vyskytnú ťažkosti alebo nepredvídateľné tehotenstvá. Na rodičov, ktorí sa rozhodnú prijať dieťa s postihnutím, by sa nemal vyvíjať žiaden sociálny tlak.

214. Skutočnosť, že priemerná dĺžka života európanov rastie z dôvodu technologického a zdravotného pokroku a zdravšieho životného štýlu, je samo o sebe pozitívnym úspechom. Má však dôsledky na systémy dôchodkového a zdravotného poistenia, ktoré je potrebné riešiť. Pomer medzi pracujúcim obyvateľstvom a osobami v dôchodkovom veku je čoraz neistejší. Vyššia produktivita môže len čiastočne kompenzovať tento vývoj, a preto je potrebné zvýšiť priemerný celkový pracovný čas v priebehu života osoby. Stále narastá potreba podporovať zdravší životný štýl a preventívnu zdravotnú starostlivosť. Udržanie ľudí zdravých a aktívnych dlhšie bude mať pozitívny vplyv na produktivitu a konkurencieschopnosť. Zároveň musí Európa investovať viac do vzdelávania a odbornej prípravy, a to aj v oblasti jazykov, pracovnej mobility a podnikania pre mladých ľudí.

Vzdelávanie a mládež

215. Vzdelávanie a vedomosti sú pre Európu veľmi dôležité, nerealizujú sa však naplno. V posledných rokoch Európa čelí výzvam budovania seba samej ako ekonomiky a spoločnosti založenej na báze znalostí a vedomostí. Ciele konkurencieschopnosti a vedeckého potenciálu čelia trendom odlivu mozgov, ako aj finančným krízam. Súčasne vzdelávanie je základným kameňom na to, aby sa človek stal úspešným a rozvíjajúcim sa profesionálom.

216. Veríme, že vzdelávanie a odborná príprava sa zmenili na životný štýl a zdroj, a preto sme v Európe na ňom nikdy neboli viac závislejší. Vo svete rýchlych zmien majú mladí ľudia osobitnú zodpovednosť za formovanie budúcnosti Európy. Najdôležitejšou výzvou je poskytnúť im dobrý štart prostredníctvom vzdelávania.

Priťahovalctvo a integrácia

217. Mobilita v rámci EÚ a priťahovalctvo z krajín mimo Európy sú skutočnosťou. Európu obohacujú už celé stáročia. Európske hospodárstvo má záujem o prilákanie vysokokvalifikovaných zamestnancov z celého sveta, ale priťahovalctvo by sa nemalo podporovať ako jediná odpoveď na demografické výzvy. Malo by sa predchádzať „úniku mozgov“. Právomoc rozhodovať o prístupe na národný trh práce spočíva na členských štátoch. Okrem toho bude vždy potrebné poskytnúť azyl pre ľudí, ktorí sú prenasledovaní. S priťahovalcami a utečencami sa musí zaobchádzať na základe dodržiavania ľudských práv.

218. Domnievame sa, že je nevyhnutné diskutovať aj o problémoch, ktoré vznikli v dôsledku nedostatočnej integrácie a nelegálneho priťahovalctva, a to najmä so vznikom „paralelných spoločností“ priťahovalcov, v ktorých sa neberú do úvahy základné hodnoty zakotvené v našich ústavách, ako sú individuálne slobody a rovnosť mužov a žien pred zákonom. Ľudské práva, sloboda a tolerancia sa v Európe musia rešpektovať v rámci akéhokoľvek kultúrneho alebo náboženského spoločenstva. V celej Únii by nemal existovať priestor pre svätyne pre sektárske súdne systémy.

219. Priťahovalci by mali ovládať alebo sa učiť jazyky prijímajúcich krajín, ako aj históriu a charakteristiku svojho nového prostredia, dodržiavať zákon a rešpektovať jeho kultúrne dedičstvo a základné hodnoty a zúčastňovať sa na občianskych právach a povinnostiach miestnej a národnej komunity. To znamená predovšetkým umožniť všetkým jednotlivým priťahovalcom, aby si plne užívali svoje práva. Na druhej strane bude EĽS bojovať proti všetkým druhom diskriminácie priťahovalcov. Ľudia majú právo vykonávať svoje náboženstvo a kultúru, pokiaľ je rešpektovaný zákon. Vznik gét etnických skupín by sa mal riešiť. Možnosť pracovať je dôležitým aspektom integrácie do spoločnosti. Mali by sa podporovať možnosti spolupráce a stretnutia medzi priťahovalcami a ich rodinami a ich spoluobčanmi z hostiteľských krajín.

220. Vytvorenie spoločnej azylovej politiky je cieľom, ku ktorému sa členské štáty EÚ prihlásili. Každá takáto spoločná politika však musí byť založená na existujúcich pravidlách v

oblasti azylovej politiky EÚ. Táto politika by mala prejať aj solidaritu s členskými štátmi, ktoré čelia osobitným a neprimeraným tlakom na svoje vnútroštátne azylové systémy, najmä vzhľadom na ich geografickú polohu alebo demografickú situáciu. V prípadoch vojny alebo človekom spôsobených a prírodných katastrof by EÚ a jej členské štáty mali uľahčiť prijímanie osôb, ktoré potrebujú medzinárodnú ochranu v EÚ. Musíme podporiť ich návrat, akonáhle to dovoľia podmienky.

Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť

221. Jednou z rozhodujúcich črt Európskej únie je súdržnosť, či už sociálna, územná alebo hospodárska. Je to preklad do praxe princípu solidarity a presvedčenia, že sociálny mier nie je udržateľný s príliš veľkým rozdielom alebo trvalými rozdielmi. Podpora súdržnosti znamená preklenúť rozdiely medzi krajinami, posilniť cezhraničnú a územnú spoluprácu aj medzi regiónmi v rámci krajín, ale aj prekonať rozdiely v rámci našej spoločnosti, či už v kontexte triedy, etnickej príslušnosti, národného pôvodu alebo veku. V súčasnosti to vážne ohrozujú rastúca nerovnosť a chudoba, ktoré sú často spojené s rastúcou nezamestnanosťou, najmä medzi mladými ľuďmi.

222. Teraz sú výzvy väčšinou na národnej úrovni v zastavení vzniku novej podtriedy. Sociálna súdržnosť v rámci našich spoločností je najviac ohrozená, keď sú nezamestnanosť, nedostatok vzdelania a prísťahovalecké obyvateľstvo sústredené v susedstve, čo často vedie k oslabeniu ich životného prostredia, radikalizácii, drogovej závislosti, násiliu a kriminalite. Navyše javy, ako je chudoba, dokonca aj medzi tými, ktorí pracujú, a medzi staršími, si vyžadujú zvýšenú pozornosť zo strany vlád a sociálnych partnerov. Zatiaľ čo v prvom rade sú zodpovedné národné vlády a miestne orgány s pomocou iniciatív občianskej spoločnosti a hnutí vlastnej pomoci, EÚ môže pomôcť pri riešení týchto problémov vytvorením podmienok pre zamestnanosť a hospodársky rast a využívaním svojich koordinačných kompetencií v oblasti boja proti kriminalite a drogám.

223. Tretí rozmer súdržnosti je spolu s hospodárskou a sociálnou oblasťou teritoriálnou. Územná súdržnosť podporuje zlepšenie konkurencieschopnosti medzi krajinami a regiónmi.

224. EĽS má v úmysle venovať väčšiu pozornosť problému, ktorý predčasne ukončí štúdium a nedostatok vzdelania v rámci mladšej generácie. Tu má EÚ dôležitú, ale subsidiárnu úlohu v členskom štáte a mala by napríklad podporovať programy vzdelávania, mobility a celoživotného vzdelávania.

225. EĽS opätovne potvrdzuje svoje úsilie o podporu ľudského práva na vzdelanie a slobodu rodičov pri výbere v oblasti vzdelávania.

Prehĺbenie etickej diskusie

226. Technológia zohráva významnú úlohu najmä na začiatku a na konci ľudského života. Morálne dôsledky našich rozhodnutí pridávajú nové dimenzie k našim politickým, spoločenským a individuálnym rozhodnutiam. Súčasne nové kapacity na meranie dôsledkov nášho správania a rozhodnutí pre budúce generácie vyžadujú nebývalé zváženie súčasných a budúcich dôsledkov.

227. EĽS potvrdzuje pozíciu ľudskej osoby, ľudského života a vytvoreného sveta, ako je opísané v našom základnom programe v Aténach z roku 1992 a v našej berlínskej deklarácii „Únia hodnôt“ z roku 2001. Na druhej strane nie všetky oblasti technologického rozvoja a etických výziev boli uvedené v týchto dokumentoch. Preto je na základe zásad uvedených v týchto dokumentoch potrebné pokračovať v hodnotení nových technológií. Musíme naďalej systematicky podporovať etickú diskusiu, ktorá by sprevádzala technické inovácie v týchto oblastiach. EÚ by nemala sprístupňovať finančné prostriedky pre tie technológie, ktoré sú zjavne v rozpore s hodnotami uvedenými vo vyššie uvedených dokumentoch a v iných citlivých oblastiach. Financovanie z prostriedkov EÚ by malo sprevádzať výskum súvisiacich etických aspektov.

228. Ľudský život by mal byť chránený od jeho začiatku až do jeho prirodzeného konca. Genetický zásah na začiatku ľudského života by sa mal obmedziť na intervencie, aby sa uzdravili jeho choroby. Umelé vytváranie a výber ľudských embryí z dôvodu výskumu alebo

komercializácie by mali byť v celej Únii zakázané. Reklamy na potraty alebo eutanáziu by mali byť zakázané.

Úloha politických strán

229. Politické strany sú neodmysliteľnou inštitúciou reprezentatívnej demokracie. Majú rozhodujúcu úlohu pri zastupovaní všeobecných, osobitných a rozptýlených záujmov ľudí, zodpovednosti za riadenie inštitúcií, integrácii ľudí do politického procesu a pri presadzovaní demokratických ideálov. Preto by politické strany mali presadzovať rovnosť medzi ženami a mužmi, ako aj rôznorodosť vo všetkých svojich volebných zoznamoch a vo všetkých svojich interných orgánoch. Politické strany na národnej a európskej úrovni musia byť organizované a fungovať v súlade s pravidlami vnútornej demokracie. Okrem toho musia ostať ostražité nad ideológiami a zoskupeniami, ktorých cieľom je zničiť dedičstvo mierovej politickej spolupráce a demokracie dosiahnuté v Európe.

230. Politické strany zohrávajú kľúčovú úlohu pri združovaní občanov a vlád. Reprezentatívna demokracia je mostom medzi občanmi a vládami. Aj na európskej úrovni sú nevyhnutné na to, aby sa Únia a jej občania priblížili a prepojili európsky proces rozhodovania s účasťou na najnižšej úrovni. Na základe kombinácie dobrovoľných príspevkov a financovania Únie by tieto európske strany mali mať prostriedky na to, aby vykonávali svoj vlastný výskum prostredníctvom oddelených think-tankov, uskutočňovali európske volebné kampane a získali prístup k médiám.

231. Vzhľadom na rastúci význam rozhodovania na európskej úrovni by sa mala kontrolovať a posilňovať integrita, transparentnosť a nezávislosť európskych rozhodovacích orgánov a poslancov. Finančné príspevky by mali byť vo všetkých prípadoch transparentné.

232. Samotná EĽS sa zapojí do trvalého procesu posilňovania a získavania dôvery od občanov prostredníctvom dialógu, prítomnosti, transparentnosti a zodpovednosti. EĽS sa usiluje o hlbšiu integráciu so svojimi členskými stranami na základe subsidiarity a zároveň sa usiluje o využitie plného potenciálu inštitucionálneho rozhodovania Únie. Zároveň s využitím

zmien v susedstve Európy by mala EĽS naďalej posilňovať tie politické sily v jej susedstve, ktoré zdieľajú svoje základné hodnoty.

233. EĽS propaguje a podporuje činnosť svojich parlamentných skupín v každej európskej organizácii, v Európskej únii, v Rade Európy, v OBSE a v NATO.

Zabezpečenie národnostných menšín

234. Autochtónne národnostné menšiny a tradičné menšiny sú v tomto zmysle skupiny, ktoré sa zdržiavajú v rovnakej oblasti po generácie, zatiaľ čo národné hranice sa presúvajú. Ich práva a úsilie zachovať odlišné kultúrne tradície a vyjadrovať ich vlastné jazyky musia byť rešpektované a podporované národnými štátmi, rovnako ako menšiny musia rešpektovať ústavný poriadok svojich krajín. Európska únia by mala s jasnými záväzkami na riešenie problémov spolupráce menšinami a národnými vládami pomôcť odpovedať na túto komplexnú otázku, ktorá bola často príčinou konfliktov v európskych dejinách.

235. Veríme, že Európska únia môže postupne rozvíjať súbor právne záväzných komunitných noriem a noriem na ochranu osôb a komunít patriacich k menšinám a súčasne podporovať prijatie pozitívnych opatrení a politických nástrojov na ochranu osôb a skupín menšín. Princíp zdieľania osvedčených postupov je základom konkrétnej a účinnej stratégie EÚ pre autochtónne národnostné menšiny a tradičné menšiny.

Význam regiónov

236. EĽS podporuje prínos Výboru regiónov ako politického zhromaždenia a inštitucionálneho orgánu Európskej únie, ktorý obhajuje záujmy regiónov a miest. Lisabonská zmluva posilnila úlohu regiónov a miestnych orgánov v Európskej únii a počas celého legislatívneho procesu posilnila inštitucionálnu úlohu Výboru regiónov. EĽS podporuje a presadzuje silné postavenie regiónov ako kľúčovej zložky Európskej únie, ktorá reaguje na nevyhnutnú potrebu zníženia demokratického deficitu EÚ. Majú významnú hospodársku, kultúrnu a sociálnu úlohu, niekedy prekračujú hranice príslušných členských štátov. Vidíme podporu regiónov a miestnych orgánov a ich spoluprácu v mnohých aspektoch ako pridanú hodnotu v procese európskej integrácie.

Sloboda v ére internetu

237. Nedávny pokrok v oblasti informačných a komunikačných technológií, najmä pokiaľ ide o sociálne médiá na internete, začal nevídaným spôsobom meniť náš život a spoločnosť. To prispelo k vzniku globálnej občianskej spoločnosti a zvýšilo naše kapacity pre hospodársky rast prostredníctvom inovácií a rozvoja jednotného digitálneho trhu, slobody prejavu a neochvejného prístupu k informáciám. Súčasne sa objavili nové hrozby v oblasti duševného vlastníctva, súkromia jednotlivcov a osobnej integrity. EĽS podporuje rozumnú rovnováhu medzi individuálnou slobodou a maximálnou tvorivosťou a reguláciou v boji proti počítačovej kriminalite a všetkým zneužívaniam digitálnych technológií vrátane porušovania práv duševného vlastníctva, pričom dôrazne podporuje rozvoj nových obchodných modelov v digitálnom prostredí. Ľudské práva sa musia rešpektovať aj na internete. To zahŕňa individuálne právo na bezpečnosť údajov. Ochrana individuálnych údajov na internete môže byť porušená iba v prípadoch súvisiacich s trestnou činnosťou.

238. Technologický vývoj má hlboký vplyv na politický proces. V kombinácii so spoločenským vývojom to prispelo k bezprecedentnému zrýchleniu politického vývoja, k znižovaniu dlhodobej lojality voličov strán a tým k vyššej nestálosti a nepredvídateľnosti, ako aj k oslabeniu veľkých strán. EĽS a jej členské strany to budú musieť brať do úvahy a neustále

zlepšovať svoje schopnosti využívať technológie pri zachovávaní osobnej komunikácie s voličmi a približovaní politiky k občanom. Komunikácia by mala byť obojsmerná a mala by sa posilniť najmä možnosť komunikácie od miestnej úrovne až po vrchol hierarchie strany. Zároveň nemôže nahradiť viacstrannú volebnú demokraciu založenú na zásadách právneho štátu. ELS povzbudí svojich členov, aby plne využili potenciál internetu ako nástroja na otvorenie politického procesu a oslovenie občanov, ktorí sa predtým neangažovali. Sociálne médiá zohrávajú v tomto smere významnú úlohu.

Časť III: Európska únia

EÚ - Únia hodnôt

301. Počas mnohých storočí sa európske národy vyvinuli do samostatných a sebavedomých národov. Napriek ich národným rozdielom zachovali svoje spoločné kultúrne dedičstvo, zakorenené v hebrejskom prorocke, gréckej filozofii a rímskom práve, keďže boli zosúladené a obohatené o kresťanské poslanstvo a židovsko-kresťanské hodnoty. Koncepcia národného štátu zostala nedotknutá v rôznych fázach kultúrneho rozvoja: renesancia, osvietenie a modernosť. Národný štát ako forma politickej organizácie a spôsobu života sa stal vzorom pre celý svet.

302. V súčasnosti čelíme veľkým nadmerným výzvam, ktoré vyžadujú riešenia na európskej úrovni. Európsky projekt, čoraz užšia únia zjednotených národných štátov, nemá národné štáty Európy ničiť, ale je predpokladom k tomu, aby sa predišlo nacionalizmu, ktorý našim občanom spôsobil toľko škôd a obnoviť im skutočnú schopnosť plniť si kľúčové povinnosti. Európska integrácia je nevyhnutným predpokladom na riešenie základných problémov, ktorým čelia naše národy a ako taká rozhodujúcim prelomom v histórii nášho kontinentu. Postavená na ruinách druhej svetovej vojny a pochádzajúca z totalitarizmu, európska integrácia dala svojim občanom trvalý mier, slobodu, stabilitu a prosperitu. My, Európania, môžeme byť hrdí na dosiahnutie tohto spoločného prístupu v našej súčasnej histórii.

303. Okrem toho sa európsky spôsob mierovej spolupráce a integrácie stal modelom pre ostatné regióny sveta. To nám poskytuje základ na podporu dlhodobých hodnôt, ktoré charakterizujú európske spoločnosti: mier, slobodu, demokraciu, rovnosť medzi ženami a mužmi, právny štát, toleranciu a súkromné vlastníctvo založené na sociálnom trhovom hospodárstve. EÚ a jej členské štáty musia spolu s našimi transatlantickými partnermi a ďalšími medzinárodnými aktérmi, s ktorými máme spoločné hodnoty, pokračovať v boji za tie hodnoty, ktoré tvoria základ našej spoločnosti a ktoré prispeli k demokracii a ľudským právam ako aj za právny poriadok a právny štát na celom svete. Mali by sme zintenzívniť naše snahy

pomôcť demokratom v núdzi na celom svete a bojovať proti autoritárskym a fundamentalistickým ideológiám.

304. V budúcnosti bude Európska únia naďalej úspešná, ak budú všetky členské štáty EÚ a inštitúcie Únie zdieľať sústredenú a súdržnú víziu budúcnosti. Pre EĽS bude podpora európskeho modelu rozhodujúca, ak chceme, aby európske hodnoty mali vplyv v rýchlom meniacom svete. EĽS zostáva oddaná vízii politickej integrácie Európskej únie. Táto vízia je výsledkom histórie; dnes je najlepšou odpoveďou na výzvy budúcnosti, ako je globalizácia, migrácia, nové bezpečnostné hrozby, zmena klímy a energetická bezpečnosť. Našou úlohou je prispôsobiť Európsku úniu realite a potrebám 21. storočia stanovením správnych priorit a priblížením Európskej únie k občanom.

Európa v globalizovanom svete

305. Z rastúcej vzájomnej prepojenosti našich spoločností a hospodárstiev vyplýva, že európska činnosť je potrebná nielen na vytvorenie vnútorného trhu a právneho spoločenstva, ale aj na posilnenie slobody, rovnakých príležitostí, solidarity a udržateľnosti, keď samotný národný štát to nie je schopný úplne zabezpečiť. Európska únia sa však musí podľa princípu subsidiarity tiež obmedziť na tie úlohy, ktoré nemožno primerane riešiť na nižších úrovniach a ktoré sa môžu lepšie riešiť na európskej úrovni. Oporná a náklonná Európska únia je postavená na samospráve miestnych a regionálnych orgánov a totožnosti a úlohe národných štátov. Európska únia nie je štátom, ale pracuje s nástrojmi federálnej únie v tých oblastiach politik, v ktorých získala právomoci svojich členských štátov.

306. V súlade so záväzkom voči Európe, ktorý demonštrovali kresťanskí demokrati už od samého začiatku, EĽS vyzýva na postupný, ale rozhodný pokrok smerom k skutočnej politickej únii podľa základných línií vymedzených v Aténskom programe z roku 1992 a na ďalších kongresoch. Chceme Európsku politickú úniu. EÚ sa v najbližších rokoch musí zásadne zreformovať. Únia a členské štáty budú vykonávať viac právomocí spoločne.

307. Inštitucionálne usporiadanie Európskej únie sa musí ďalej rozvíjať okolo jej základných zásad. Vyžaduje od inštitúcií EÚ, aby venovali rovnakú pozornosť všetkým občanom a členským štátom. Potrebujú demokraticky reprezentatívne inštitúcie vrátane účinnejšej Európskej komisie a mechanizmus na zabezpečenie lepšej správy ekonomických záležitostí v centre Únie. Postup spolurozhodovania medzi Radou ministrov a Európskym parlamentom musí byť transparentnejší. Rada ministrov ako druhá komora by preto mala verejne rozhodovať o právnych predpisoch. Musí prijať viac participatívnej demokracie, ktorá zahŕňa nové formy priamej interakcie medzi občanmi a európskymi inštitúciami, ako je iniciatíva občanov. Priamy výber predsedu Európskej komisie je jedným z našich cieľov. Tým by sa znížil vnímaný demokratický deficit Únie a posilnila sa väčšia spoločná identita medzi občanmi EÚ.

308. Aj keď slúžila ako svetový model zmierenia a prosperity pre celý európsky kontinent už viac ako pol storočia, EÚ sa samozrejme musí podieľať na formovaní pravidiel a noriem nového medzinárodného systému. Aj naši občania, aj naši globálni partneri očakávajú, že Európa prijme výzvy 21. storočia, bude zohrávať prominentnú a proaktívnu úlohu v medzinárodných rokovaníach, že bude prijímať životaschopné inovatívne návrhy, preberať zodpovednosť a presadzovať európske hodnoty na celom svete. Ale aby účinne a včas reagovala na nové povolanie a globálne výzvy, ktoré prináša, musí byť Európa schopná hovoriť jedným hlasom a konať ako jeden celok.

309. Globalizovaný svet si vyžaduje globálne riadenie. Posilnenie medzinárodných organizácií a ich väčšia reakcia na celosvetové posuny moci je preto nevyhnutné, najmä pokiaľ ide o OSN, pretože má najsilnejšiu legitimitu pri adresovaní a riešení globálnych problémov. Posilniť by sa mal aj Medzinárodný menový fond (MMF), pretože prispieva k väčšej stabilite a bezpečnosti na medzinárodných finančných trhoch. Posilnenie Svetovej obchodnej organizácie (WTO) má zásadný význam pre celosvetovú prosperitu a pomáha zmierňovať konflikty založené na rôznorodých národných hospodárskych záujmoch. Odstránenie prekážok a lepší prístup na trh na celom svete by malo sprevádzať rozhodné úsilie o efektívnejšiu medzinárodnú regulačnú spoluprácu.

310. Nové globálne skutočnosti si tiež vyžadujú reformu existujúcich a/alebo vytvorenie nových inštitúcií. Flexibilné inštitúcie, ako napríklad skupina G20, budú čoraz dôležitejšie a zdôrazňujú zvýšenú váhu rozvíjajúcich sa ekonomík v Ázii, Latinskej Amerike a Afrike.

311. Aby sa posilnilo naše hospodárstvo a v dôsledku toho sa rozvíjali medzinárodné výzvy a vytvorila Európa ako silný globálny aktér, je potrebná lepšia koordinácia a integrácia vnútroštátnych hospodárskych a rozpočtových politík. To povzbudí oživenie európskej hospodárskej činnosti a vytváranie pracovných miest. Obdobie hospodárskych ťažkostí nemožno prekonať bez rozhodujúcich krokov smerom k európskej integrácii. To je dôležité na zabezpečenie rastu, ale aj stability eura. Spoločný trh a spoločnú menu možno najlepšie podporiť spoločným politickým rozhodnutím.

312. Hospodársku dynamiku v Európe považujeme nielen za zlučiteľnú so spoločenskou zodpovednosťou, ale v skutočnosti za jej predpoklad. Sociálna súdržnosť a politická stabilita nebude existovať bez udržateľného hospodárskeho rozvoja a silnej reakcie na podvody, daňové úniky a pranie špinavých peňazí. Dosiachnutie cieľov hospodárskej a politickej integrácie Európy je prínosom pre všetkých európskych občanov. Malo by sa to stať podľa existujúcich európskych zmlúv, ktoré rešpektujú pravidlá EÚ, zásadu rovnosti, prístup Spoločenstva a aktívnu podporu občanov.

313. Silnejšie zapojenie EÚ do medzinárodnej prevencie kríz, podpora demokratického rozvoja, potlačenie fundamentalistického terorizmu a riešenie konfliktov je mimoriadne dôležité. Európa musí byť schopná prispieť k vyváženým a životaschopným diplomatickým riešeniam.

314. EÚ si vyžaduje lepšiu schopnosť stanoviť a presadzovať politické priority a mala by sa naďalej zaoberať situáciami, v ktorých môže zohrávať užitočnú úlohu. Takisto veríme, že EÚ musí plne využiť príležitosti, ktoré poskytuje Lisabonská zmluva na posilnenie svojej zahraničnej a bezpečnostnej politiky. Posilnenie spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky, ako aj bezpečnostnej a obrannej politiky, ktoré dopĺňajú transatlantickú alianciu, ako aj aktívna a zosúladená obrana ľudských práv a boj proti chudobe na globálnej úrovni v

medzinárodných vzťahoch, budú rozhodujúce pre ďalší rozvoj Európskej únie. Európska únia musí mať aj lepšie operačné kapacity v oblasti obrannej politiky. Hlavným cieľom je vytvoriť obzvlášť úzku spoluprácu medzi EÚ a NATO. Tým nie je dotknutá osobitná povaha bezpečnostnej a obrannej politiky niektorých členských štátov.

315. Hoci hrozba konvenčného útoku na európske územie je nízka, EÚ musí ostať ostražitá a posilniť svoje úsilie v oblasti nešírenia zbraní hromadného ničenia, terorizmu a organizovaného zločinu, ako aj regionálnych konfliktov. Preto musí EÚ spolupracovať s partnermi a podporovať dohody, ktoré zabezpečia regionálnu rovnováhu. Zároveň musí EÚ zvýšiť svoje úsilie o zníženie rizík súvisiacich s energetickou závislosťou, zmenou klímy, pirátstvom a nekontrolovaným obchodovaním s konvenčnými zbraňami.

316. V záujme posilnenia diplomacie EÚ a odhodlania zachovať mier na kontinente a zabezpečiť stabilitu a demokraciu vo svete sú potrebné účinné vojenské kapacity, ktoré má EÚ a jej členské štáty k dispozícii. EÚ musí tiež zintenzívniť svoje úsilie o spoločné obstarávanie, špecializáciu, výskum a vývoj a odbornú prípravu s cieľom zvýšiť účinnosť svojich vojenských spôsobilostí. Finančná a hospodárska kríza nás núti radikálne zlepšiť efektívnosť rozpočtu a realizovať pozitívne účinky civilných a vojenských synergii, ako aj združovanie a zdieľanie vojenských a civilných zdrojov. Toto je tiež dôležité vzhľadom na nové zodpovednosti v oblasti udržiavania mieru, krízového riadenia a boja proti terorizmu; ako aj hrozby pre naše konvenčné dopravné prostriedky a komunikáciu. Posilnenie obrany pred kybernetickými hrozbami prostredníctvom posilnenej spolupráce na európskej úrovni je mimoriadne dôležité a dopĺňa už existujúce kapacity NATO v tejto oblasti.

317. EÚ má tiež úprimný záujem a zodpovednosť za geograficky najbližšie susedné krajiny. Európska susedská politika pokrýva krajiny od Stredozemného mora cez čiernomorský región až po Kaukaz, zároveň však rešpektuje aj jedinečnosť každej krajiny. Proces stabilizácie a demokratizácie v susedných krajinách má vysokú prioritu a prispieva k posilneniu ich stability a bezpečnosti a k blahobytu EÚ. Vzhľadom na povstanie proti autoritatívnej vláde a hrozným hospodárskym podmienkam v severnej Afrike a na Blízkom východe musí EÚ posilniť svoje nástroje na podporu prechodu k demokracii a sociálnemu trhovému hospodárstvu s cieľom

rozšíriť oblasť stability a bezpečnosti okolo nej, tiež venovať pozornosť stavu demokracie a hospodárstva vo východnom susedstve. To zahŕňa politický dialóg, obchod, rozvojovú pomoc a podporu občianskej spoločnosti. Osobitná pozornosť sa v tejto súvislosti musí venovať mládeži tohto regiónu prostredníctvom výmenných programov EÚ a vzdelávacích zariadení. Naša podpora slobodných hnutí na Blízkom východe a v severnej Afrike ide ruka v ruke s pevným záväzkom s osobitným partnerstvom medzi EÚ a Izraelom. Európska únia musí pokračovať v stabilizácii mieru v oblasti Stredomoria. Musíme presadzovať politiku dialógu s cieľom zlepšiť rešpektovanie základných ľudských práv a posilniť euro-stredomorské spoločenstvo.

318. Z tohto dôvodu bola politika susedstva EÚ v záujme EÚ a susedných krajín posilnená prístupmi prispôbenými konkrétnej situácii každej partnerskej krajiny. Sme presvedčení, že efektívnejšia spolupráca EÚ s týmito krajinami, ktorá by sa jasnejšie ako predtým zamerala na ľudské práva, náboženské a iné základné slobody, demokraciu, právny štát, ako aj dobré susedské vzťahy založené na jasnej podmienenosti, by tiež rozšírila oblasť stability a bezpečnosti okolo nej. EĽS uznáva prínos, ktorý môže politika susedských vzťahov EÚ priniesť krajinám, ktoré zažívajú príliv prisťahovalcov z konfliktných oblastí v susedných štátoch EÚ.

319. Východné partnerstvo Európskej únie si zasluhuje osobitnú pozornosť. Mali by sme upresniť naše nástroje na podporu demokracie a ľudských práv s väčším dôrazom na dobrú správu vecí verejných, protikorupčné opatrenia a právny poriadok / právny štát. Historicky mali krajiny Východného partnerstva vždy silné väzby so zvyškom Európy, ktoré zdieľali naše demokratické hodnoty a kultúrne dedičstvo. Zložitá história tohto regiónu, ktorá príliš často musí bojovať za nezávislosť, si od nás vyžaduje osobitný záväzok presne a prakticky pomôcť týmto krajinám. Táto pomoc by mala prispieť nielen k posilneniu európskych hodnôt, ale aj k budovaniu fungujúcich demokratických štruktúr v krajinách Východného partnerstva a zosúladeniu ich hospodárstiev na vyššiu úroveň. Zo strategického hľadiska im tiež pomôže opätovne potvrdiť svoju zvrchovanosť a územnú celistvosť a znovu potvrdiť svoju nezávislosť od svojich silnejších susedov, či už politického alebo hospodárskeho charakteru. Navyše z

dlhodobého hľadiska bude posilnenie ich väzieb s EÚ prospešné pre krajiny EÚ. Pri poskytovaní finančnej pomoci a odmeňovania naďalej podporujeme princíp „viac za viac“.

320. Arktický región je čoraz dôležitejší z ekonomického hľadiska, ale aj z hľadiska potreby zvýšiť spoluprácu pri využívaní novootvorených morských ciest, pri ochrane životného prostredia a mnohých ďalších dôležitých otázkach. Preto musí EÚ vytvoriť súdržnú politiku pre Arktídu.

321. Napriek tomu, že nové mocenské centrá v Ázii a Latinskej Amerike sú čoraz väčšou výzvou, transatlantické vzťahy zostanú podľa väčšiny kritérií jedným z najsilnejších pilierov mnohostranného systému. Rámec vzťahov medzi EÚ a USA zostane základným kameňom našej vonkajšej politiky; mali by sa podniknúť kroky na ich posilnenie a nájsť spôsob, akým transatlantické partnerstvo bude riešiť nové globálne výzvy založené na našich spoločných hodnotách a presvedčeníach. Vytvorenie bezbariérového transatlantického trhu by taký základ pre posilnenie transatlantického partnerstva poskytlo a vytvorilo by hospodársky rast a pracovné miesta.

322. S Ruskom, najväčšou susednou krajinou EÚ na východe, je dôležité rozvíjať blízke a rozsiahle vzťahy s cieľom spolupracovať na otázkach spoločného záujmu, ako je stabilita za východnými hranicami EÚ, energetická bezpečnosť a medzinárodné záležitosti. Preto by sa mal s Ruskom uskutočniť otvorený a realistický dialóg o prioritných otázkach. Rešpektovanie ľudských práv a základných slobôd by malo byť naďalej dôležitým bodom programu. Preto by EÚ pri navrhovaní svojej politiky voči Rusku mala brať do úvahy situáciu krajín v našom spoločnom susedstve. EÚ by mala odolať akýmkoľvek pokusom rozdeliť Európu na sféry vplyvu alebo zóny nerovnakej zvrchovanosti a bezpečnosti, pričom bude naďalej pracovať na širokej agende na podporu demokracie, ľudských práv a právneho štátu, ktoré takisto zvýšia hospodársku atraktivnosť a prilákajú zahraničné investície.

323. Európa je globálnym aktérom a mala by otvorene a konštruktívne spolupracovať s rozvíjajúcimi sa hospodárskymi mocnosťami, ale zároveň musí preskúmať všetky svoje činnosti na medzinárodnej scéne. Európa musí naďalej podporovať privilegované vzťahy s

tými krajinami v Ázii, Latinskej Amerike a Afrike, ktoré zdieľajú naše hodnoty. Okrem toho musí EÚ rozvíjať strategické partnerstvá s rozvíjajúcimi sa mocnosťami, ktoré musia prijať svoje rastúce globálne povinnosti.

324. Je nevyhnutné, aby Európa obnovila svoju bezpečnostnú stratégiu s cieľom integrovať energetickú politiku do svojho zahraničnopolitického prístupu k tretím krajinám s cieľom vybudovať strategickú vonkajšiu politiku s kľúčovými partnerskými krajinami. Musí posilniť a rozvinúť prístup k politike v oblasti klímy a energetiky, ktorý zvýši energetickú bezpečnosť EÚ vrátane prístupu k prírodným zdrojom a surovinám a súčasne podporí jej konkurencieschopnosť a vnútorný trh s energiou. Dokončenie transeurópskej energetickej siete a rozvoj nových zdrojov a trás by malo byť prioritou energetickej bezpečnosti EÚ. Zaviazali sme sa efektívne riadiť naše prírodné zdroje a transformovať Európu na vysoko energeticky účinné nízkouhlíkové hospodárstvo. Okrem toho má EÚ viac skúseností z rokovania a moc, keď hovorí jedným hlasom a technologickým know-how a mala by aj naďalej zohrávať vedúcu úlohu v boji proti klimatickým zmenám a globálnemu otepľovaniu, ale aj pri zvládaní ich účinkov. Naše modely výroby a spotreby by sme mali neustále prispôbovať a podľa toho formovať našu medzinárodnú a diplomatickú agendu.

325. Zvýšená nelegálna migrácia, nedovolené zbrane, obchod s drogami a obchodovanie s ľuďmi, ako aj medzinárodný terorizmus sú výzvami globalizovaného sveta. Európa potrebuje chrániť svoje hranice a nájsť rovnováhu medzi minimalizáciou hrozby zločinu a maximalizáciou výhod a pohodlia pre cestujúcich. EÚ je priestorom slobody, spravodlivosti a bezpečnosti. To si vyžaduje jasné štruktúry na podporu obetí trestných činov a ich práv. Keďže sa zločinec teraz môže voľne pohybovať cez vnútorné hranice, je dôležité, aby EÚ zohrávala aktívnu úlohu pri koordinácii úloh medzi členskými štátmi s cieľom využiť práva obetí. Posilnenie bezpečnosti vonkajších hraníc posilnením agentúry Frontex a zintenzívnením spoločných operácií medzi členskými štátmi je naliehavou nevyhnutnosťou spolu s vytvorením európskej pobrežnej stráže. EÚ musí takisto účinne spolupracovať s orgánmi na ochranu hraníc vonkajších krajín, najmä s krajinami, ktoré sú označené za zdroj alebo tranzitnú cestu neregulárnej migrácie. Aby EÚ neprimerane nezvýšila počet utečencov v členských štátoch EÚ, musí zvýšiť humanitárnu pomoc tým miestnym komunitám v tretích

krajinách, ktoré prijímajú utečencov a zameriavajú sa na boj proti chudobe a nestabilite v ich koreňoch.

326. V dnešnej dobe je neprijateľné, aby jeden a pol miliardy ľudí na celom svete hladovalo a žilo pod hranicou chudoby. Európa musí naďalej zohrávať vedúcu úlohu pri zintenzívňovaní globálnej rozvojovej spolupráce a boji proti chudobe a podpore hospodárskeho a sociálneho rozvoja v Afrike, ako aj v menej rozvinutých krajinách inde. Nedostatok demokracie a ľudských práv je hlavnou prekážkou hospodárskeho a sociálneho rozvoja vo viacerých regiónoch. EÚ musí vo vzťahoch s tretími krajinami naďalej klásť dialóg a pomoc v oblasti demokracie medzi hlavné priority. Podpora poľnohospodárstva a výroby potravín by mala byť prioritou našich spoločných aktivít. Politiky v oblasti životného prostredia a zdravia, ako aj politiky lepšieho vzdelávania a rozvoja fyzickej infraštruktúry sú všetko oblasti, v ktorých by EÚ mohla výrazne prispieť k dosiahnutiu rozvojových cieľov tisícročia a tým k lepšiemu svetu. Partnerstvo EÚ s našim susedným kontinentom, Afrikou, by sa malo posilniť a zefektívniť. V prípade dokončenia existujúcich dohôd medzi krajinami AKT a EÚ by sme mali dbať na to, aby ich hlavné prvky boli zahrnuté do nových samostatných mechanizmov spolupráce s Afrikou, Tichomorím a Karibikom. EÚ je presvedčená, že uplatňovanie zásad sociálneho trhového hospodárstva najlepšie slúži rozvoju chudobnejších a rozvíjajúcich sa ekonomík. Pomoc pri tomto rozvoji by mala poskytnúť dostatok priestoru na podnikanie a investície, spoločnostiam, družstvám a mimovládny organizáciám a mala by odmeniť spojenie osobnej zodpovednosti a solidarity.

327. EÚ by mala naďalej rozvíjať svoje vzťahy s krajinami Latinskej Ameriky a ich obyvateľmi, a to nad rámec bývalej závislosti darcov a príjemcov. Teraz, keď sa mnohé z nich stávajú sebestačné a dokonca prosperujúce, mali by sme na základe našich spoločných hodnôt a vzájomných vzťahov spolupracovať v oblastiach spoločného strategického záujmu. Európska únia a obidve Ameriky by sa mali usilovať o strategické partnerstvo v novom globálnom poriadku. Sme za humánný proces globalizácie.

328. Sme presvedčení o silnej potrebe ďalekosiahlej reformy úsilia o boj proti celosvetovej chudobe. Jeho účinnosť nebude závisieť iba od množstva našich príspevkov vrátane ambície

investovať 0,7% HDP, súdržnosti našich celkových rozvojových politík a koordinácie a špecializácie medzi jednotlivými členskými štátmi a Komisiou. Vo všetkých dohodách EÚ s tretími krajinami musí EÚ dbať na to, aby sa vložila a efektívne zaviedla významná „doložka o demokracii a ľudských právach“ vrátane doložky o náboženskej slobode. Globálne rešpektovanie slobody náboženského vyznania musí byť plne implementované vo všetkých častiach sveta a podmienenosť musí zohrávať dôležitú úlohu v zahraničných vzťahoch.

Čo môže Európa robiť lepšie? Subsidiarita a schopnosť konať

329. Európska integrácia bola obrovským úspechom. Sme odhodlaní riešiť problémy EÚ najmä v čase hospodárskej a finančnej krízy, v ktorej boli základy Európskej únie ťažko skúšané. Zatiaľ sa tieto základy osvedčili ako pevné a odolné, ale ako politická sila musíme zaručiť, že také budú naďalej aj v budúcnosti.

330. Pre všetky tieto výzvy, ktoré máme pred nami, je rozhodujúce, aby sme reagovali na obavy našich občanov a aby sa im podarilo plne zaangažovať a zapojiť ich do tohto procesu. Solidarita a sociálna, hospodárska a územná súdržnosť sú dôležitými cieľmi európskej integrácie. Úspech celého projektu závisí od podpory všetkých občanov EÚ.

331. ELS je presvedčená, že jasná väčšina ľudí po celej Európe chce aj silnú Európsku úniu, ktorá sa na európskej úrovni zaoberá účinnými problémami: iba tými problémami, ktoré členské štáty nemôžu dostatočne riešiť samostatne.

332. Naše politické metódy založené na subsidiarite a solidarite by mali byť hlavnými zásadami našich spoločností. Zásadnú dôležitosť bude mať jasnejšie rozdelenie kompetencií medzi európskou, národnou a nižšou úrovňou, solidaritou a personalizmom, ako aj posilňovaním európskej jednoty a jednohlasným prejavom. Len potom budeme schopní poskytnúť najlepšie odpovede na globálne, európske, vnútroštátne, regionálne a miestne výzvy.

333. Mnohé z týchto výziev sú naliehavými problémami vo všetkých našich spoločnostiach, ako hrozba terorizmu, cezhraničné zločinecké siete, nelegálna migrácia, obchodovanie s ľuďmi, organizovaný zločin a rozsiahla politická korupcia. Niektoré z nich sú jednoznačne spoločné výzvy, ako je hospodárske oživenie, podpora výskumu a odbornej prípravy, energetická politika alebo spoločné projekty v oblasti infraštruktúry, a preto sa dá účinne riešiť len vtedy, ak dokážeme konať spoločne.

Ekonomika, trh práce, inovácie

334. Ekonomika by mala slúžiť ľuďom, a nie naopak. Európa potrebuje trvalý, koherentný, ambiciózný, hospodársky a finančný perspektívny a dlhodobý hospodársky a finančný výhľad v čase krízy a neskôr, a nie súbor individuálnych a ad hoc riešení. Vytvorenie pracovných miest a udržanie vysokej zamestnanosti musí zostať hlavným cieľom tejto dlhodobej hospodárskej perspektívy.

335. Veľkú prioritu kladieme na vytvorenie a zachovanie vysokokvalitných pracovných miest založených na vyššej kvalifikácii našej populácie. V tejto súvislosti budeme neustále stimulovať malé a stredné podniky (MSP) a podnikanie ako zdroj pracovných miest a rastu. Je nevyhnutné zamerať sa na kľúčové odvetvia so zvyšujúcimi sa potenciálmi na vytváranie pracovných miest (ako napríklad ekologické hospodárstvo, sektor zdravotnej a sociálnej starostlivosti, digitálne hospodárstvo). Hospodárska súťaž by mala zostať sociálne udržateľná a mala by zabrániť škodlivej konkurencii medzi európskymi pracovníkmi. Sociálny dialóg by mal zostať dôležitým mechanizmom na posilnenie súdržnosti v čase štrukturálnej reformy. Musíme posilniť naše úsilie o zlepšenie relevantnosti našich systémov vzdelávania a odbornej prípravy s budúcimi potrebami pracovných trhov. Úloha praktických zručností by sa mala posilniť v stredoškolskom a vysokoškolskom vzdelávaní. Taktiež kladieme dôraz na prechod zo školy do kvalitatívnej práce pre našu mladú pracovnú silu ako opatrenia na zabránenie nezamestnanosti mladých ľudí.

336. Jednotný trh je chrbticou Únie a jeho dobré fungovanie je základom a rámcom pre oživenie hospodárstva v Európe. Preto sa máme zaviazat', že budeme správne presadzovať

právne predpisy týkajúce sa jednotného trhu posilnením riadenia, pričom budeme brať do úvahy jeho sociálny rozmer. Silné vedenie zo strany európskych inštitúcií a politická zodpovednosť zo strany členských štátov sú stále potrebné na odstránenie zostávajúcich obmedzení slobôd jednotného trhu: projekt nie je úplný, pokiaľ občania a podniky ešte nevyužili jeho plný potenciál. Mobilita pracovných síl je v tejto súvislosti veľmi dôležitá. Jednotný európsky trh vyžaduje aj európsky patentový zákon. Dokončenie jednotného trhu bude mať osobitný význam pre digitálne hospodárstvo.

Dobre fungujúci jednotný trh závisí od spoločného úsilia členských štátov na jednej strane, ktoré musia zabezpečiť, aby boli právne predpisy o jednotnom trhu v plnej miere a včas transponované a vykonávané, a EÚ na druhej strane, ktorá musí členským štátom dodržiavanie právneho rámca umožniť a uľahčiť.

337. MSP sú chrbticou nášho sociálneho trhového hospodárstva, pretože ich kapacita na vytváranie pracovných miest je najväčším prispievateľom na európsky trh práce. Európske hospodárstvo potrebuje zdravé malé a stredné podniky (MSP) a tie zase potrebujú stabilný rámec zabezpečujúci rovnaké podmienky, v rámci ktorých sa riešia zlyhania trhu, ako aj silné politiky hospodárskej súťaže. Naša politická rodina musí presadzovať vytváranie prostredia, v ktorom budú MSP schopné rásť a inovovať sa, a kde jednotlivci, najmä mladí ľudia a ženy, chcú založiť vlastné podnikanie. Dosiachnutie tohto cieľa si vyžaduje výrazné a trvalé zníženie administratívnej záťaže, najmä pre mikropodniky. MSP dosiahnu svoj rastový potenciál prostredníctvom podpory prístupu k financiám a prístupu na trh v rámci jednotného trhu, ako aj na medzinárodnej úrovni. Aby mohli MSP využívať svoj inovačný potenciál, musia mať podporu pri budovaní tvorivých partnerstiev medzi priemyslom a akademickými pracovníkmi, pretože synergie sú dôležité pre tvorivosť a budúci rast. Podnikanie sa tak stane katalyzátorom inovácií a trvalo udržateľného rozvoja v Európe.

338. Európa musí čeliť globálnej konkurencii, otvorene podporovať a povzbudzovať svoju mládež, jej kreatívnych jednotlivcov, svojich usilovných zamestnávateľov a zamestnancov, ich vynálezcov, spoločnosti a musí sa opäť stať obľúbeným miestom pre všetky nové činnosti vytvárajúce pracovné miesta.

339. Hospodárske politiky by mali viesť k stabilným verejným financiám. Dnešné generácie by mali vytvoriť základ pre prosperujúce a stabilné hospodárstvo pre budúce generácie. Musíme ochrániť verejné financie a pripraviť Európsku úniu na budúce výzvy. To je dôvod, prečo hovoríme nie, na sľuby, ktoré by viedli k nefinancovaným výdavkom. Hospodárske politiky by mali pozostávať z požiadaviek na prebytok, požiadaviek na vyvážený rozpočet, zníženia verejného dlhu pod 60% HDP podľa Paktu stability a rastu, voľného obchodu a hospodárskej súťaže v rámci EÚ. Všetky časti spoločnosti musia zdieľať zaťaženie spravodlivým a vyváženým spôsobom.

340. Know-how má kľúčový význam pre hospodársky rast a vytváranie pracovných miest, a preto musíme vytvoriť najlepšie podmienky na transformáciu našej spoločnosti na spoločnosť založenú na vedomostiach. Na dosiahnutie tohto základného cieľa sú dôležité prvky investície do vzdelávania a výskumu a inovácií. Budúci úspech európskeho hospodárstva bude určený primeranými finančnými záväzkami pre tieto sektory.

341. EÚ je stále najväčšou hospodárskou silou na svete a nie je dôvod, prečo by Európa nemala viesť svet do inovácií a vedy. Na udržanie vysokej životnej úrovne musí EÚ predčiť ostatných. Vo všeobecnosti by výdavky na vysokoškolské vzdelávanie a vedu mali byť naklonené smerom k inštitúciám s najlepšou výkonnosťou. Vhodná by bola užšia koordinácia medzi politikami na vnútroštátnej úrovni a na úrovni EÚ v tejto oblasti, najmä pokiaľ ide o tie politiky zamerané na posilnenie verejných výdavkov ako páky na podporu výskumu a vývoja. Je jasné, že my v Európe potrebujeme prostredie, ktoré bude pre inovácie priaznivejšie, to znamená menej byrokracie, väčšiu flexibilitu pri kompatibilite pracovného a rodinného života a väčšiu cezhraničnú spoluprácu v oblasti výskumu a vývoja.

342. Iba ak akceptujeme vzájomnú závislosť medzi „predpokladmi pre väčšiu zamestnanosť“ a „vysokými sociálnymi normami“, budeme schopní chrániť sociálnu súdržnosť. Musíme tiež podporovať mobilitu prostredníctvom investícií do vzdelávania a odbornej prípravy, najmä v oblasti jazykových zručností a najmä pre mladých ľudí. Európa zároveň potrebuje lepšie stimuly pre talentovaných ľudí, aby sa znížil odliv mozgov za Atlantik.

Vzdelávanie a výskum

343. Veríme, že vysokoškolské vzdelávanie sa musí považovať za kľúčovú politiku na úrovni EÚ. To bude jediný spôsob, ako vytvoriť znalostnú ekonomiku a dosiahnuť globálnu konkurencieschopnosť. Kľúčovou prioritou je neustále rozvíjať politiku vyššieho vzdelávania a výskumu a podporovať proces modernizácie v členských štátoch v tejto oblasti.

344. EÚ musí podporovať trvalé a múdre investície do systémov vyššieho vzdelávania a výskumu. Jednou z našich vyhládok by mal byť aj ďalší a stabilný proces harmonizácie medzi rôznymi systémami vyššieho vzdelávania a výskumu v celej Európe. EÚ musí podporovať a koordinovať reformy v systémoch vyššieho vzdelávania, výskumu a inovácií. Domnievame sa, že by mal existovať silnejší vzťah medzi podnikaním a vysokoškolským vzdelávaním na jednej strane a vedeckým výskumom a vysokoškolským vzdelávaním na strane druhej.

Rozširovanie

345. Rozširovanie je jednou z najúspešnejších európskych politík a do značnej miery dokazuje príťažlivosť európskeho modelu. Rozširovanie EÚ zostáva dôležitou odpoveďou na dvojitú výzvu, ktorou je upevnenie globálnej úlohy Európy a stabilizácia jej susedstva. Rozširovanie EÚ bolo v celej Európe účinným nástrojom na podporu slobody, demokracie, mieru, stability a hospodárskeho rozvoja, ako aj ľudských práv a zásad právneho poriadku / právneho štátu.

346. Európska ľudová strana podporovala silné väzby so všetkými krajinami európskeho kontinentu. Naším cieľom je vytvoriť skutočne zjednotenú Európu prostredníctvom členstva alebo strategického partnerstva. Silnejšie väzby budú slúžiť krajinám inšpirovaným európskymi úspechmi na zdieľanie spoločných európskych hodnôt. Kandidátske krajiny budú pred vstupom musieť kompletne spĺňať všetky konkrétne kritériá a požiadavky, pričom súčasne sa musí rešpektovať integračná kapacita Únie na integráciu nových štátov. Okrem toho by sa európskym krajinám, ktoré sa nemôžu alebo nechcú stať členmi Európskej únie,

malo ponúknuť strategické partnerstvo s EÚ. Tento koncept by sa mal konkrétnejšie rozvinúť, aby predstavoval skutočnú alternatívu k plnohodnotnému členstvu. Dostupnými možnosťami by mohli byť viacstranné dohody týkajúce sa účasti na jednotnom trhu a úzka spolupráca v oblasti zahraničnej a bezpečnostnej politiky. Preto by sa mala dosiahnuť primeraná rovnováha medzi rozšírením EÚ a posilnením jej identity a schopnosti konať efektívne.

Životné prostredie, zmena klímy a energetika

347. Zmena klímy je ďalšou dôležitou globálnou výzvou s výrazným vplyvom na budúce generácie. Zvyšovanie prírodných katastrof na celom svete, ako aj rast cien plynu a ropy poukazujú na potrebu rýchleho a odvážneho presunu k najmodernejším a najúčinnnejším technológiám. Konkrétne a ďalekosiahle kroky smerom k obnoviteľným a nízkouhlíkovým zdrojom energie nám pomôžu vyhnúť sa nepriaznivým účinkom zmeny klímy a zároveň znížiť našu závislosť od dovážaných fosílnych palív. Európska únia by mala byť v tejto oblasti aj naďalej prvoradou, pretože ochranu životného prostredia nemôžu dosiahnuť len jednotlivé štáty. Európska únia musí riešiť aj problémy s dodávkami vody a zastaviť zhoršovanie životného prostredia vo všeobecnosti a najmä stratu biodiverzity a prispieť k ochrane a regenerácii prírodných zdrojov (vzduch, voda, pôda).

348. Závislosť od fosílnych palív z politicky nestabilných regiónov je ďalším hlavným dôvodom zvýšenia energetickej účinnosti a podpory nízkouhlíkových zdrojov energie a diverzifikácie zdrojov a ciest dodávok energie. Pokračujúci celosvetový nárast dopytu po energii spolu s klesajúcimi rezervami spôsobí, že energia bude drahšia. Preto sú potrebné nové spôsoby, ako zaručiť energetickú bezpečnosť pre našich občanov a konkurencieschopné a stabilné prostredie pre európske priemyselné odvetvia. Doprava je dôležitá pre ľudí i tovar. Svetový obchod sa zvyšuje a môže viesť k rastu. Preto odvetvie dopravy potrebuje rýchle zníženie využívania fosílnych palív a výrazné zníženie výroby skleníkových plynov.

Prist'ahovalectvo a integrácia

349. Musíme ísť príkladom a posilniť pocit spolupatričnosti a zdieľania rovnakých hodnôt a zásad, aby sme pre Európsky projekt nestratili verejnú podporu. Musíme byť opatrní, aby sme sa nevzdávali strachu, nenávisti a násiliu a posilňovali spoluprácu a solidaritu s umiernenými hlasmi rôznych kultúr.

350. EÚ si bude vyžadovať prist'ahovaleckú politiku, ktorá reaguje na rastúci tlak migračných tokov na jednej strane a na potrebu čeliť výzvam vlastnej demografickej situácie na strane druhej. Potreba spoločnej politiky pre kontrolované, cielené prist'ahovalectvo, predchádzanie nelegálnemu prist'ahovalectvu, účinnejšiu hraničnú kontrolu, presadzovanie readmisných dohôd a integráciu legálnych migrantov do širšej spoločnosti je zrejmé z hľadiska efektívnej imigrácie. kontrolu prist'ahovalectva, ako aj základnú požiadavku súladu a solidarity medzi členskými štátmi.

351. Rastúce rozdiely medzi stupňami rastu obyvateľstva v rozvinutých a rozvíjajúcich sa krajinách, ako aj zmena klímy pravdepodobne vyvolá intenzívnejší juho-severný migračný tlak, čo môže viesť k sociálnemu napätiu, ak to spôsobí výrazný pokles životnej úrovne z dôvodu masívnej straty talentov a zručností.

Demografická zmena

352. Musíme si tiež uvedomiť, že na svete je málo ekonomík s podobným demografickým profilom; zvládnutie starnúceho obyvateľstva sa musí stať najvyššou prioritou EÚ. Jedným zo spôsobov, ako to urobiť, je dopĺňať našu pracovnú silu na rôznych úrovniach zručností.

353. To by tiež znamenalo ustanovenia, ako je predĺženie skutočného veku odchodu do dôchodku a stimuly pre starších občanov, aby zostali aktívni na trhu práce. V rámci transparentnejšej a lepšie regulovanej finančnej infraštruktúry by súkromné dôchodkové

fondy mali byť vytvorené ako doplnok k verejným fondom a jasne definované príspevky by sa mali podporovať prostredníctvom priaznivých daňových systémov.

354. Musia sa prijať ďalšie opatrenia na zvýšenie miery zamestnanosti, najmä v tých skupinách obyvateľstva, ktorých potenciál je nevyhnutný pre riešenie budúcich výziev na trhu práce: starší pracovníci, mladí ľudia a ženy vo všeobecnosti. Je potrebné prijať osobitné opatrenia na podporu integrácie ľudí so zdravotným postihnutím na trh práce.

355. Bude tiež potrebné posilniť kompatibilitu pracovného a rodinného života. Aj keď jasne uznáva dôležitosť rodiny pre výchovu detí, pro-rodinné politiky by sa mali zamerať aj na nástroje, ktoré preukázali svoj pozitívny vplyv na demografické trendy, ako je dostupnosť starostlivosti o deti a podpora rodiny v prvých rokoch po narodení.

Bližšie k občanom - budúcnosť inštitúcií EÚ

356. Prebiehajúci proces európskej integrácie si vyžaduje posilnenie demokratickej účasti na európskom rozhodovacom procese. Demokratické postupy sa musia uplatňovať v tých oblastiach, v ktorých členské štáty priznali právomoci EÚ. V tejto súvislosti je však potrebné posilniť väzby medzi európskymi inštitúciami, najmä Európskym parlamentom a národnými parlamentmi. Lisabonská zmluva pripravuje pôdu pre národné parlamenty na zabezpečenie zásady subsidiarity v rozhodovacom procese. Solidarita a sociálna, hospodárska a územná súdržnosť sú dôležitými cieľmi európskej integrácie.

357. Európsky parlament je dnes jedinou demokraticky zvolenou inštitúciou EÚ a stal sa ústrednou rozhodovacou inštitúciou Európskej únie. Nízka účasť v európskych parlamentných voľbách dokazuje, že v európskej politike chýba potrebná verejná angažovanosť. Voľby do Európskeho parlamentu sa musia rozvinúť do skutočných európskych volieb v tom zmysle, že sa bude diskutovať o viacerých skutočných európskych otázkach, pretože demokratické práva európskych voličov berieme vážne. Musíme zvýšiť povedomie voličov o dôležitosti ich účasti v týchto voľbách na legitímnosť európskeho projektu.

358. Preto musíme ďalej rozvíjať našu celoeurópsku politickú stranu a presadzovať v diskusii väčšie európske zameranie. Európsky proces musí byť výraznejší v politickej diskusii. Preto musíme ďalej rozvíjať demokratickejšiu, transparentnejšiu a efektívnejšiu Európu. Občania EÚ majú pocit, že nemajú vplyv na rozhodovanie v EÚ, obrátia sa späť na komunitné projekty a hľadajú národnú identifikáciu. Inštitúcie EÚ preto musia v úzkom partnerstve s členskými štátmi zabezpečiť, aby občania mohli dôverovať efektívnosti, účinnosti a skutočnej pridanej hodnote programov Únie. Občania musia mať preto prístup ku všetkým rozhodnutiam a informáciám poskytovaným Európskou úniou v ich národnom jazyku. Keďže ELS to považuje za základný prvok súladu medzi Úniou a jej občanmi, jednoznačne podporuje viacjazyčnosť.

359. Budúcnosť EÚ bude závisieť predovšetkým od jej skutočnej schopnosti predvídať, riešiť a vyriešiť špecifické problémy, ktoré sa týkajú občanov. Aby táto výzva mohla byť splnená, Únia vyžaduje na všetkých úrovniach demokraticky zodpovedné, transparentné, efektívne a efektívne riadenie. Potrebuje účinný rámec, ktorý by preklenul záujmy svojich členských štátov a uspokojil potreby svojich občanov na základe slobody, demokracie, zodpovednosti, rovnosti, spravodlivosti, solidarity a subsidiarity.

360. Únia musí zjednodušiť a objasniť rozsah a zodpovednosť svojich inštitúcií. Okrem toho zjednodušenie zákona a zavedenie hierarchie právnych predpisov, ktoré podporia transparentnosť a konzistentnosť právneho systému Spoločenstva, zlepší pochopenie občanov EÚ.

361. Posilnenie inštitúcií EÚ a spoločných metód rozhodovania a zodpovedností sú nevyhnutné na dosiahnutie a tiež na zlepšenie transparentnosti, efektívnosti, demokratickej zodpovednosti a schopnosti konať zjednotene, aby bolo možné zvládnuť všetky obrovské výzvy, ktoré sú pred nami. V skutočnosti je to nevyhnutná, hoci nedostatočná podmienka úspechu jej budúceho rozširovania.

362. Únia musí byť konsolidovaná tým, že zostane schopná dosiahnuť svoje ciele aj v prípade pristúpenia nových členských štátov. Preto je rozhodujúce, aby sa hlavné inštitucionálne zmeny uzavreli pred prístupovými rokovaniami.

Hospodárska a menová únia

363. Euro je nezvratné a podporujeme tie kroky členských štátov a inštitúcií EÚ, ktoré sú potrebné na posilnenie dôvery verejnosti a trhu v stabilitu meny. EĽS považuje euro za jeden z najhlavnejších prejavov európskeho integračného procesu. Prínosy eura, ako našej jednotnej meny, ďaleko prevažujú nad nákladmi. Príležitosti pre občanov, podniky a hospodárstva prevažujú nad rizikami, ale na zabezpečenie tohto výsledku je potrebná väčšia hospodárska a fiškálna integrácia. S cieľom poskytnúť občanom, spoločnostiam a investorom stabilné hospodárske prostredie potrebujeme viac disciplíny zo všetkých členských štátov, väčšiu konvergenciu na základe osvedčených postupov a lepšiu koordináciu vnútroštátnych fiškálnych politík.

364. Plnenie povinností členských štátov a inštitúcií EÚ je základnou podmienkou dobrého hospodárskeho riadenia v Európskej únii. EĽS je pripravená riešiť obmedzenia vyplývajúce zo spoločnej menovej politiky a oddelených, niekedy rozdielnych fiškálnych politík na vnútroštátnej úrovni. Vzhľadom na potrebu rozvoja spoločných hospodárskych politík znamená členstvo v menovej únii zodpovednosť a solidaritu za jednotnú menu. To si vyžaduje spoľahlivé politiky, fiškálnu disciplínu a neustálu hospodársku reformu. Vyžaduje si to tiež, aby značná časť fiškálnych zdrojov bola poskytnutá z rozpočtu EÚ.

365. Rastúca vzájomná závislosť medzi našimi európskymi ekonomikami zdieľajúcimi jednotný trh a jednotnú menu si vyžaduje ďalšie posilnenie hospodárskeho riadenia. Potrebujeme nástroje a inštitúcie schopné realizovať naše konvergentné ekonomické ciele. Sme odhodlaní byť hnacou silou pri prispôsobovaní inštitúcií EÚ, jej politík a nástrojov takým spôsobom, aby sa dalo zabrániť budúcim hospodárskym krízam a mohla sa zabezpečiť budúcnosť našej jednotnej meny, Euro. Dôveryhodné hospodárske riadenie predpokladá stanovenie konkrétnych cieľov a záväzkov. Európska komisia formuluje tieto ciele a monitoruje ich implementáciu. V tejto súvislosti Komisia vykoná systém odporúčaní, opráv a sankcií. Rada má právo pozastaviť alebo zamietnuť takéto rozhodnutia kvalifikovanou väčšinou.

366. Vzhľadom na záväzky, ktoré väčšina členských štátov zaviedla do vstupu do spoločnej meny, keď spĺňajú kritériá, si uvedomujeme potrebu väčšej konvergencie medzi EÚ a eurozónou. Na tomto základe uprednostňujeme zahrnutie členských štátov, ktoré nie sú členmi eurozóny, do rozhodovacích procesov, ktoré majú vplyv na ich hospodárske a menové otázky. Považujeme to za nástroj na hodnotenie vplyvu rozhodnutí eurozóny vo všetkých členských štátoch EÚ a ako nástroj na posilnenie koordinácie medzi súčasnými a budúcimi členmi eurozóny. Sme presvedčení, že každý členský štát by mal dodržiavať fiškálnu disciplínu. Vzhľadom na finančné, hospodárske a politické riziká nesúhlasíme s každou výzvou na vylúčenie ktoréhokoľvek členského štátu z eurozóny. Toto by predstavovalo nebezpečenstvo pre stabilitu eura a prekážku procesu európskej integrácie.

367. Sme plne oddaní nezávislosti Európskej centrálnej banky a jej hlavnému cieľu zabezpečiť cenovú stabilitu pre eurozónu. Nízka miera inflácie, ktorú poskytuje ECB, umožňuje našim občanom stabilnú kúpnu silu. Víťame všetky opatrenia, ktoré Európska centrálna banka prijala v rámci svojho štatútu, aby umožnila stabilitu európskeho finančného systému ako celku.

368. Vysoká úroveň verejného a súkromného dlhu vytvára makroekonomickú a finančnú zraniteľnosť, pretože obmedzuje možnosti vlád poskytnúť spoľahlivé odpovede na nepredvídateľný hospodársky vývoj a zvyšuje závislosť na trhu. Vysoko zadlžené krajiny čelia ďalším výzvam, ktoré umožňujú hospodársky rast. Mala by sa uskutočňovať obozretná fiškálna politika, aby sa zabezpečila dôvera trhov a vytvorili sa rezervy na nepredvídané udalosti. Musíme zabezpečiť stabilitu eurozóny tak, aby bola pre investorov dôveryhodná a poskytovala im stabilné a predvídateľné podnikateľské prostredie. Zachovanie dôvery investorov musí byť vždy prioritou v rozhodovacích procesoch. To sa dá najlepšie dosiahnuť prostredníctvom reforiem a zachovávať zásadu bez pomoci na záchranu, a to nevyklučuje vzájomnú solidaritu medzi členskými štátmi.

369. Sme si vedomí rizík, ktoré vyplývajú z neudržateľného dlhu, a dôrazne sa stavajú proti akumulácii súkromného a verejného dlhu, ktorý presahuje úroveň udržateľnosti. Nadmerné

úrovne verejného dlhu predstavujú neprimeranú záťaž pre budúce generácie a sú preto neprijateľné. Naše politiky sú vždy v súlade s cieľmi sociálneho trhového hospodárstva a udržateľných hospodárskych cieľov. Uznávame tiež, že veľké podvody, daňové úniky a korupcia prispeli k hospodárskej a finančnej kríze, a preto musia byť všetky finančné a pomocné balíky spojené s opatreniami na predchádzanie a boj proti takýmto zločinom.

370. Podporujeme reformu európskeho hospodárstva tak, aby bola zabezpečená stabilita, sociálna starostlivosť a prosperita. Znamená to opatrenia na reformu neefektívnych systémov sociálneho zabezpečenia a nariadení trhu práce spôsobom, ktorý stimuluje bezpečnú zamestnanosť a rast. Štrukturálna reforma by sa mala opierať aj o konkrétne opatrenia na podporu zamestnanosti a sociálneho začlenenia. Zdravé fiškálne politiky sú z dlhodobého hľadiska nepochybne zdrojom rastu a zamestnanosti. Fiškálna konsolidácia by mala vždy brať do úvahy vplyv rozpočtových opatrení na náš trh práce.

371. EĽS zastáva názor, že konkurencieschopnosť a hospodárska konvergencia smerom k úrovni najlepších členských štátov sú kľúčovými faktormi dlhodobého úspechu našej jednotnej meny. Zníženie rozdielov a nerovnováh medzi členskými štátmi EÚ by malo byť dlhodobým cieľom koordinácie hospodárskej politiky na úrovni celej EÚ. Budeme naďalej silným obhajcom štrukturálnych reforiem ako generátora rastu. V tejto súvislosti veríme v koreláciu miezd s úrovňami produktivity a udržiavaním hospodárskeho rastu prostredníctvom konkurencie na trhu v úplne dokončenom jednotnom hospodárskom trhu. Uvedomujeme si potrebu zvýšiť efektívny čas práce v Európe s cieľom zabezpečiť konkurencieschopnosť a udržateľnosť našich dôchodkových systémov.

372. EĽS uznáva potrebu efektívnejšieho financovania investícií pre budúci rast. V tejto súvislosti budeme ďalej zlepšovať efektívnosť Európskej investičnej banky (EIB) a lepšie využívať jej odborné znalosti na zlepšenie prístupu podnikov k úverom.

373. V záujme sociálneho blahobytu ľudí je dôležité, aby v spoločnosti bol týždenne jeden spoločný deň pracovného voľna. Po stáročia v Európe bol takýto deň v nedeľu. Je tiež

dôležité zachovať kultúrne korene Európy, aby obhajovali nedeľu ako spoločný celoeurópsky deň pracovného voľna.

374. EĽS zdôrazňuje potrebu reformy globálneho bankového a finančného systému. Banky sa musia vrátiť do svojej primárnej funkcie, ktorá slúži reálnej ekonomike, stimuluje podnikanie a hospodársky rozvoj. Banky musia byť prostriedkom na hospodársky rast a vytváranie pracovných miest. Spoľahlivý bankový systém je kľúčom k našej prosperite. Finančné služby pomáhajú hospodárskym subjektom zvládnuť a minimalizovať riziká pre ich hospodársku činnosť, a nie podporovať špekulácie. Je dôležité, aby sa členským štátom EÚ umožnilo rozhodnúť o svojej vlastnej úrovni finančnej regulácie, tj prostredníctvom kapitálových požiadaviek v bankách. Právne predpisy EÚ by sa mali považovať za minimálnu normu. Naším cieľom je mať finančný sektor so zlepšenou schopnosťou absorbovať šoky pochádzajúce z finančného a ekonomického stresu. Uvedomujeme si, že silnejšie a bezpečnejšie banky môžu byť z krátkodobého hľadiska menej výnosné, ale zastávajú názor, že stabilita výnosov a stabilita bankového systému ako celku prevažujú nad mikroekonomickými aj makroekonomickými nákladmi. Rovnako sme odhodlaní zabezpečiť, aby reforma globálneho finančného systému nevedla ku konkurenčnej nevýhode pre európske banky a nemala by v žiadnom prípade predstavovať žiadne ďalšie zaťaženie financovania hospodárskych aktivít v Európe.

375. EĽS považuje neustále zlepšovanie produktivity a konkurencieschopnosti za primárne riešenie v boji proti hospodárskym nedostatkom, ktorým čelíme, a ako predpoklad udržateľného hospodárskeho rastu v dlhodobom horizonte. Štrukturálne fondy EÚ by sa mali prideliť takým spôsobom, aby slúžili svojmu pôvodnému účelu na zvýšenie konkurencieschopnosti našich menej konkurencieschopných regiónov. Európska komisia preto musí zabezpečiť, aby sa tieto finančné prostriedky využívali efektívne a trvalo udržateľným spôsobom.

376. Inštitúcie Únie a členské štáty by mali byť pripravené pomôcť každému členskému štátu EÚ v hospodárskych ťažkostiach na základe zásad solidarity a reciprocity a na základe prísnej podmienenosti. Orgány v prijímajúcich krajinách by mali rešpektovať svoje európske a

medzinárodné záväzky a uskutočňovať štrukturálne reformy na vnútroštátnej úrovni, ktoré by mali zlepšiť budúce perspektívy svojich hospodárstiev, znovu získať dôveru investorov a vrátiť sa k udržateľnosti svojich verejných financií.

Občania na prvom mieste

377. Európa musí čeliť novým výzvam a plniť vysoké ciele. Demografický vývoj a starnutie nášho obyvateľstva predstavujú veľké príležitosti, ako aj veľké výzvy, ktoré majú pre naše spoločnosti hlboké dôsledky. Európa musí zaručiť reorganizáciu našich spoločností, aby odzrkadľovala potrebu praktických prejavov solidarity medzi generáciami a obáv starších občanov bez narušenia práv budúcich generácií. Mala by podporovať prenosnosť sociálnych práv, mobilitu a blaho starnúceho obyvateľstva, aby sa im umožnilo zažiť ich dôchodok ako obdobie blahobytu, na rozdiel od bolesti a izolácie.

378. Choroby a epidémie, ktoré sa nezastavujú na národných hraniciach, ako aj možné úmyselné zdravotné hrozby (bioterrorizmus), predstavujú pre verejné zdravie nové výzvy. Európa musí posilniť cezhraničnú zdravotnú starostlivosť s cieľom poskytnúť občanom čo najvyššiu úroveň ochrany.

379. EĽS sa domnieva, že európski občania si zaslúžia najvyššie možné štandardy v ich životných vzťahoch a účinnú ochranu svojich práv ako spotrebiteľov. Na úrovni Spoločenstva musia byť spoločné pravidlá a postupy v oblasti ochrany spotrebiteľa dohodnuté a spojené s potrebným jednotným presadzovaním týchto pravidiel. S cieľom zaistiť tieto práva je nevyhnutné zabezpečiť distribúciu dostupných a relevantných informácií, aby spotrebiteľia mohli prijímať nezávislé a informované rozhodnutia.

380. Európa je na celom svete známa svojimi kvalitnými poľnohospodárskymi výrobkami, ktoré sú základom nášho gastronomického dedičstva. Potrebujeme zachovať túto kvalitu a dokonca ju vylepšiť tam, kde je to možné. Preto je potrebné stanoviť prísne normy pre výrobu bezpečných a zdravých potravín a ďalej podporovať ekologické výrobky. Táto bezpečnosť potravín, ako aj potravinové zabezpečenie a stála a bezpečná dodávka výrobkov sú

neoddeliteľnou súčasťou našej vízie modernej poľnohospodárskej politiky. Spoločná poľnohospodárska politika EÚ, ktorá už bola v posledných desaťročiach modernizovaná, bude musieť byť ďalej reformovaná s cieľom podporiť udržateľný model poľnohospodárstva, pričom sa zohľadnia nedostatky v potravinách v dôsledku rastu populácie a zmeny klímy ako aj hospodársku úlohu vidieka.

381. Táto reforma by mala brať do úvahy novú a prudko rastúcu celosvetovú potrebu poľnohospodárskych výrobkov (potravín aj nepotravín) spôsobenú rastúcou svetovou populáciou, podstatnou zmenou výživových vzorcov (viac konzumácie mäsa) a využívaním biopalív. Zároveň musíme vziať do úvahy znižujúcu sa kapacitu poľnohospodárskej výroby v niektorých oblastiach mimo Európy z dôvodu zmeny klímy a nedostatku vody. Z tohto hľadiska by sa mal uľahčiť neustály rozvoj a prispôbovanie európskych poľnohospodárskych kapacít.

382. V záujme ochrany zákonných práv európskych občanov musí byť prístup k justičnému systému menej nákladný a komplikovaný, ako aj včasnejší, ale bez preťaženia. Preto je potrebné podporovať alternatívne systémy riešenia sporov, ako je rozhodcovské konanie alebo sprostredkovanie, ktoré sú rýchlejšie a poskytujú menej zaťažujúce riešenia bez narušenia vnútroštátneho verejného poriadku. Zároveň je potrebné zlepšiť účinnosť v súvislosti s cezhraničnými spormi prostredníctvom systémov právnej pomoci, ktoré už existujú vo všetkých členských štátoch. EĽS podporuje aj vytvorenie spoločného rámca pre policajnú a justičnú spoluprácu, ktorý plne rešpektuje zásadu subsidiarity. Posúdenie všetkých systémov presadzovania práva a súdnych systémov a výmeny osvedčených postupov je nevyhnutné pre posilnenie tejto spolupráce a na skorú a účinnú reakciu na nadnárodnú trestnú činnosť.

383. Charta základných práv, ktorá bola začlenená do právnych predpisov EÚ, poskytuje občanom dodatočnú ochranu, a to aj voči svojim vlastným členským štátom. Očakávané pristúpenie EÚ k Európskemu dohovoru o ľudských právach (EDĽP) túto ochranu ešte viac posilní. Týka sa to občanov ako spotrebiteľov, pracovníkov, dôchodcov, pacientov, študentov, štátnych zamestnancov, ale aj subjektov Únie, pokiaľ ide o európsku administratívu a jej

zástupcov. ELS chce, aby o bezpečnosť občanov v každodennom živote bolo postarané kvalitnejšou zdravotnou starostlivosťou, kvalitnými potravinami, vysokými environmentálnymi normami a účinnou ochranou ich spotrebiteľských práv.

Záver

401. My, členské strany Európskej ľudovej strany, sme odhodlané udržiavať a rozširovať vedúcu úlohu našej strany pri rozvíjaní Európskej únie. Zostávajúci verní našim hodnotám a otvorení zmenám, budeme sa snažiť čeliť výzvam súčasnej doby a vyvíjať riešenia pre lepšiu Európsku úniu.

402. Lepšia Európska únia je predovšetkým silnejšou a účinnejšou Úniou, ktorá poskytuje našim občanom slobodu, bezpečnosť, udržateľnosť a prosperitu, ktorú samotné národné štáty nemôžu poskytnúť teraz ani v budúcnosti. Je to Únia, ktorá opätovne nadobudne hospodársku dynamiku a celosvetovú konkurencieschopnosť prostredníctvom dobudovania jednotného trhu a ktorá zabezpečuje svoju hospodársku budúcnosť nielen prostredníctvom spoločnej meny, ale aj prostredníctvom spoločného hospodárskeho riadenia.

403. Lepšia Európska únia je Únia otvorená svetu, ktorá prispieva k šíreniu ľudských práv a pluralitnej demokracii, pomáha a chráni demokratov a obhajcov ľudských práv na celom svete, zaviazala sa k mieru a udržateľnosti a aktívne sa podieľa na globálnom riadení prostredníctvom silných medzinárodných inštitúcií. Je to Únia so silnými nástrojmi pre účinnú spoločnú zahraničnú, bezpečnostnú a rozvojovú politiku a politickú vôľu priniesť tieto nástroje v prospech Európy, ako aj celého ľudstva.

404. Lepšia Európska únia je tiež únia, ktorá je bližšie k občanom a reaguje na ich obavy, pevne zakorenená v princípe subsidiarity a pripravená posilniť demokratickú účasť. To predpokladá silné európske strany, schopné konštruktívne konať v Európskom parlamente, ako aj vo vznikajúcej európskej verejnej sfére a preklenúť priepasť medzi občanmi, národnými stranami a národnými vládami na jednej strane a inštitúciami Európskej únie na strane druhej.

405. Chceme posilniť našu pozíciu najsilnejšej strany Európy. To znamená pracovať na rozšírení, ako aj na súdržnosti. Budeme sa usilovať o prispôbenie sa miestnym podmienkam, pričom budeme sústrediť náš celkový profil a budeme presahovať hranice Únie prostredníctvom stabilných sietí dialógu a spolupráce. Neustále budeme modernizovať naše

stranícke štruktúry a inštitúcie. Ale predovšetkým budeme naďalej rozvíjať naše politické koncepcie založené na pevnom základe našich základných hodnôt. Rovnako ako v druhej polovici minulého storočia sme pevne odhodlaní posilniť postavenie EÚ ako vymedzujúcej sily, ktorá Európe umožní reagovať na nové dramatické výzvy a príležitosti aj v tomto storočí.